Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра міжнародних економічних відносин

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Оцінка ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції»
(на матеріалах ТОВ «Адоніс АВ», м. Київ)

Студентки 2 курсу, 4м групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»
спеціалізації «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» Хитушко Альбіни Анатоліївни

Науковий керівник
канд. екон. наук,
доцент Дьяченко Ольга Володимирівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук,
професор Студінська Галина Яківна

Київ 2018

АНОТАЦІЯ

Хитушко Альбіна Анатоліївна

Оцінка ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції

Випускна кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізацією «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Київський національний торговельно-економічний університет, 2018.

У випускній кваліфікаційній роботі визначено сутнісні характеристики операцій з імпорту; досліджено державне регулювання операцій з імпорту фармацевтичної продукції; наведено методичні підходи до оцінки ефективності операцій з імпорту; проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Адоніс АВ»; досліджено особливості організації операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»; оцінено ефективність операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»; визначено напрями підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»; розроблено комплекс заходів щодо підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»; розраховано прогнозні показники ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» з урахуванням запропонованих заходів.

Ключові слова: імпорт, зовнішньоекономічна діяльність, фармацевтична продукція, ефективність, операції з імпорту.

SUMMARY

Khitushko Albina Anatolievna

Evaluating the effectiveness of imported pharmaceuticals operations

Final qualifying works for obtaining Master of specialty 073 "Management", specialization "Management of foreign economic activity". Kyiv National University of Trade and Economics, 2018.

In the final qualification work the essential characteristics of import operations have been determined; state regulation of pharmaceutical import operations was investigated; Methodological approaches to assessing the efficiency of import operations were presented; financial and economic activity of LLC "Adonis AB" was analyzed; the peculiarities of the organization of operations on the import of pharmaceutical products of LLC "Adonis AB" were investigated; the efficiency of operations on import of pharmaceutical products of " LLC "Adonis AB" was evaluated; the directions of increase of efficiency of operations on import of pharmaceutical products of LLC "Adonis AB" were determined; a complex of measures aimed at increasing the efficiency of operations on import of pharmaceuticals LLC "Adonis AB" was developed; The forecast performance indicators of the pharmaceutical import operations of the LLC "Adonis AB" taking into account the proposed measures, were calculated..

Keywords: import, foreign trade activity, pharmaceutical products, efficiency, import operations.

РЕФЕРАТ

«Оцінка ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції»

Випускна кваліфікаційна робота: 109 с., 8 рис., 24 табл.,

1 додаток, 60 джерел

Об'єкт дослідження – процес оцінки ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти оцінки ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції.

Підприємство, за матеріалами якого виконано випускну кваліфікаційну роботу – ТОВ «Адоніс АВ», м. Київ.

Мета роботи – визначення напрямів підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції.

Методи дослідження. Системний підхід – для визначення сутнісних характеристик операцій з імпорту, а також для систематизації інструментарію до оцінки ефективності операцій з імпорту; методи групування та узагальнення – для класифікації факторів впливу на здійснення операцій з імпорту; аналізу та синтезу – для дослідження регулювання операцій з імпорту фармацевтичної продукції; статистичного, динамічного та порівняльного аналізу – для аналізу фінансово-господарської та зовнішньоекономічної діяльності досліджуваного підприємства; економіко-математичні методи – для оцінювання впливу факторів на імпортну діяльність підприємства та оцінки її ефективності; методи прогнозування – для розрахунку прогнозних показників ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції підприємства та інші.

У вступі обґрунтовано актуальність та практичну значущість обраної теми; сформовано мету, завдання, об’єкт, предмет дослідження; розкрито теоретичну та методичну основу дослідження; наведено методи дослідження, які були використанні в роботі.

У першому розділі «Теоретико-методичні засади оцінки ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції» визначено сутнісні характеристики операцій з імпорту; досліджено державне регулювання операцій з імпорту фармацевтичної продукції; наведено методичні підходи до оцінки ефективності операцій з імпорту.

У другому розділі «Оцінка ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»» проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Адоніс АВ»; досліджено особливості організації операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»; оцінено ефективність операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ».

У третьому розділі «підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»» визначено напрями підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»; розроблено комплекс заходів щодо підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»; розраховано прогнозні показники ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» з урахуванням запропонованих заходів.

Висновки та пропозиції містять теоретичні положення, узагальнюють результати аналізу об’єкта дослідження та конкретизують пропозиції щодо вдосконалення асортиментної стратегії ТОВ «Адоніс АВ».

ЗМІСТ

ВСТУП **3**

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ З ІМПОРТУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ **5**

1.1. Операції з імпорту: сутнісні характеристики 5

1.2. Державне регулювання операцій з імпорту фармацевтичної продукції 14

1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності операцій з імпорту 22

Висновки до Розділу 1 32

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ З ІМПОРТУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТОВ «АДОНІС АВ» **34**

2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Адоніс АВ» 34

2.2. Особливості організації операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» 43

2.3. Оцінка ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» 50

Висновки до Розділу 2 58

РОЗДІЛ 3. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ З ІМПОРТУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТОВ «АДОНІС АВ» **60**

3.1. Визначення напрямів підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» 60

3.2. Розроблення комплексу заходів щодо підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» 67

3.3. Прогнозні показники ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» з урахуванням запропонованих заходів 74

Висновки до Розділу 3 80

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ **83**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ **88**

ДОДАТКИ **95**

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасний етап здійснення підприємницької діяльності характеризується швидким розвитком процесів глобалізації та інтеграції, що формують умови для активізації зовнішньоекономічної діяльності підприємств, пріоритетними різновидами якої є імпортні операції. Водночас здійснення операцій з імпорту пов'язане із нестабільністю та невизначеністю середовища функціонування підприємницьких структур. Таким чином, для забезпечення конкурентоспроможності продукції суб'єктам господарювання необхідно вчасно та оперативно реагувати на зміни умов функціонування і прогнозувати тенденції розвитку своєї діяльності для випередження деструктивних змін та стимулювання майбутніх конструктивних зрушень. У зв'язку з цим оцінка ефективності операцій з імпорту набуває все більшої актуальності.

Різні аспекти оцінки ефективності операцій з імпорту розглядаються у наукових працях багатьох вітчизняних вчених-економістів, серед яких: Дунська А. Р., Мельник О. Г., Шкурупій О. В., Тюріна Н. М., Козик В.В., Галунець Н. І., Лобачева І., Васюк Т. В., Дмитрієва Н.А., Попова В. В., В. Калініченко О. В. та інші.

Об'єктом дослідження є процес оцінки ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти оцінки ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції.

Метою дослідження є визначення напрямів підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції.

Для досягнення зазначеної мети було вирішено такі завдання:

– визначено сутнісні характеристики операцій з імпорту;

– досліджено державне регулювання операцій з імпорту фармацевтичної продукції;

– наведено методичні підходи до оцінки ефективності операцій з імпорту;

– проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Адоніс АВ»;

– досліджено особливості організації операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»;

– оцінено ефективність операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»;

– визначено напрями підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»;

– розроблено комплекс заходів щодо підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»;

– розраховано прогнозні показники ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» з урахуванням запропонованих заходів.

Для досягнення мети та розв'язання завдань у випускній кваліфікаційній роботі використано такі методи наукових досліджень: системний підхід – для визначення сутнісних характеристик операцій з імпорту, а також для систематизації інструментарію до оцінки ефективності операцій з імпорту; методи групування та узагальнення – для класифікації факторів впливу на здійснення операцій з імпорту; аналізу та синтезу – для дослідження регулювання операцій з імпорту фармацевтичної продукції; статистичного, динамічного та порівняльного аналізу – для аналізу фінансово-господарської та зовнішньоекономічної діяльності досліджуваного підприємства; економіко-математичні методи – для оцінювання впливу факторів на імпортну діяльність підприємства та оцінки її ефективності; методи прогнозування – для розрахунку прогнозних показників ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції підприємства та інші.

Інформаційними джерелами дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України з питань операцій з імпорту фармацевтичної продукції, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, фінансова звітність ТОВ «Адоніс АВ».

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ З ІМПОРТУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Операції з імпорту: сутнісні характеристики

На сучасному етапі імпорт в Україні відіграє беззаперечно важливу роль, забезпечуючи потреби національної економіки в тих видах продукції, які є необхідними для її повноцінного функціонування, але через низку причин не можуть бути вироблені у нашій країні. Українські підприємства, які здійснюють імпортні операції, одержують ряд переваг, серед яких доступ до дешевших та якісніших ресурсів та товарів, а також сприяння їх зовнішньоекономічній діяльності, яка є важливою в умовах стрімкого розвитку міжнародної торгівлі [1].

Дослідженню сутності категорії "імпортна діяльність" присвячено праці багатьох науковців. Зважаючи на те, що в економічних науках операція є частиною цілого процесу або діяльності, можна стверджувати, що будь-яка зовнішньоекономічна операція є частиною такої самої діяльності, тобто імпортна операція є складовою імпортної діяльності підприємства [2]. З метою проведення комплексного та ґрунтовного дослідження логічно було б поряд із значенням терміна "імпортна діяльність", що тотожне змістовому наповнення категорії "імпорт", розглянути сутність терміну "імпортна операція" як основного складового елемента імпорту. Сукупність взаємопов'язаних, послідовних імпортних операцій складає імпортну діяльність підприємства.

Аналіз літературних джерел [3-9] ще раз підтверджують, що поняття "імпортна операція" є основною складовою терміна "імпортна діяльність", проте автори часто ототожнюють ці поняття, що не є зовсім вірним твердженням (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Наукові підходи до визначення понять «імпорт» та «імпортна операція»

Автор, джерело	Сутність поняття
«Імпорт»	
В.Є. Навицький [3]	Імпорт товарної продукції передбачає завезення на територію країни товарної маси за відповідно оформленою купівельною операцією із іншої країни для продажу і споживання продукції на теренах країни-імпортера.
А. Г. Савченко [4]	Під імпортом слід розуміти сукупність товарної продукції та продукції сервісного характеру, які країна-контрагент за попередньою домовленістю купує у країн, що виступають у ролі іноземних партнерів.
О. В. Шкурупій [5]	Імпорт – процес, що передбачає купівлю продукції товарного та нетоварного характеру, виготовлену на території держави іноземного партнера для вжитку або подальшого продажу у територіальних межах країни-імпортера.
К. Е. Решетняк [6]	Імпорт – ввезення на територію імпортуючої країни продукції, що виготовлена або підлягає реалізації на території країни-контрагента з метою її використання чи перепродажу; ввезення продукції з “приписних складів” та “вільних зон”, операції реімпорту та товари, що перетинають кордон з метою їх перероблення під контролем митних служб; продукція, що ввезена “материнськими компаніями” транснаціональних корпорацій їхнім “дочірнім компаніям” за умови, що обидві локалізовані на території різних країн.
«Імпортна операція»	
Н. М. Тюріна [7]	Імпортні операції є процесом купівлі та перевезення через митний кордон країни товарів іноземного походження з метою реалізації такої продукції на національному ринку або власного споживання імпортером. Обов’язковою умовою будь-якої імпортної операції є її правове підтвердження за допомогою угоди зовнішньоторговельного характеру.
Е. А. Зінь [8]	Імпортні операції – такий тип операцій, що характеризуються залученням суб’єктом із України із виплатою відповідної грошової компенсації продукції із необов’язковим ввезенням цієї продукції на територіальні землі країни-імпортера, а передбачаючи можливість споживання такого товару суб’єктами різного роду діяльності, що розміщені за кордоном.
В. В. Козик, Л. А. Панкова [9]	Імпортні операції – процес залучення продукції із-за кордону із виплатою відповідної матеріальної винагороди та перетином цією продукцією кордону України з метою внутрішнього використання суб’єктом зовнішньоекономічних відносин на території країни-імпортера або подальшого перепродажу. Імпортна операція не може відбутись без факту перетину продукцією митного кордону країни-імпортера після проведення відповідних законодавчо-визначених процедур.

Джерело: складено автором.

У Законі України “Про зовнішньоекономічну діяльність” під імпортом розглядається купівля товарів з метою отримання матеріальної винагороди українськими учасниками зовнішньоекономічної діяльності у зарубіжних

суб'єктів ЗЕД без обов'язкового переміщення товарами митного кордону країн [10]. На противагу вищезазначеному, для здійснення імпортної діяльності у Податковому кодексі України обов'язковою умовою є перетин "митного кордону України", котрий засвідчує відповідно оформлена вантажно-митна декларація, що є причиною виникнення податкових зобов'язань [11]. Отже, очевидною є розбіжність у законодавчій базі щодо визначення сутності поняття "імпорт" за параметром переміщення продукції через митний кордон країни. Зважаючи на вищезазначене, логічно було б припустити, що імпорт продукції все ж таки передбачає перетин кордону, наслідком чого є заповнення вантажно-митної декларації як невід'ємної складової імпортної діяльності.

Аналіз наукової літератури, зокрема праць Козак Ю.Г., дав нам можливість узагальнити підходи до організації імпортної діяльності у дві групи – прямий та непрямий [12].

Непрямий метод застосовується більш широко, оскільки спрощує для імпортера процедуру закупівлі товарів та не потребує зайвих витрат на пошук прямих постачальників товарів. Такий метод застосовується підприємствами, які не мають власної збутової мережі, здійснюють імпортні операції в незначних обсягах або на періодичній основі.

Однак, якщо підприємство прагне встановити тісні довгострокові зовнішньоекономічні зв`язки, воно повинно надавати перевагу прямому методу. При застосуванні прямого методу імпорту, підприємство має можливість знизити вартість куплених товарів через відсутність комісії посереднику, зменшує можливі ризики, може більш ретельно контролювати торгові операції. Прямий метод застосовується українськими підприємствами переважно в тих випадках, коли вони є підрозділами ТНК та міжнародних компаній, мають довгострокові контракти з іноземними фірмами, є великими компаніями, відомими на світовому ринку або компаніями, що здійснюють закупівлю сировини, матеріалів та обладнання.

Вибір підходу до організації імпорту має здійснюватися на основі аналізу можливостей конкретного підприємства, а також умов, що склалися на ринку. У табл. 1.2 наведено галузі, в яких доцільне прямого або непрямого підходу виходячи із характеристики галузі, в рамках якої діє підприємство.

Таблиця 1.2

Галузі, в яких доцільне використання прямого та непрямого методу організації імпорту

Прямий метод	Непрямий метод
Сільське господарство	Харчова промисловість
Добувна промисловість	Текстильна промисловість
Хімічна промисловість	Поліграфічна діяльність
Металургія	Меблева промисловість
Машинобудування	Ремонт і монтаж машин і устаткування
Будівництво	Торгівля
Виробництво комп'ютерів, електронної продукції	Транспорт, складське господарство
Комп'ютерне програмування	Телекомунікації
Наука, наукова діяльність	Фінансова і страхова діяльність
Електроенергетика	Адміністративне і допоміжне обслуговування
Паливна промисловість	Освіта, культура, мистецтво тощо

Джерело: [13].

Наукові дослідження дають змогу виокремити ключові класифікаційні ознаки та систематизувати основні різновиди імпортних операцій, комплексну типологію яких зображено на рис. 1.1.

За кількістю посередників, що беруть участь у процесі поставки товарів (послуг, капіталу) до кінцевого споживача, імпортні операції можна класифікувати на прямі та непрямі. Прямий імпорт відбувається шляхом передавання товарів, робіт чи послуг у безпосереднє використання споживачу, на відміну від нього, непрямий передбачає наявність одного або більше посередників, що беруть участь у процесі реалізації продукції.

За цільовим призначенням: одноцільова та багатоцільова. Одноцільова імпортна операція допомагає в досягненні однієї конкретно поставленої цілі, наприклад, реалізації товарів, що не виготовляються на території країни-імпортера.

Рис. 1.1. Типологія різновидів імпортних операцій підприємства [2]

Багатоцільова імпортна операція має на меті забезпечити виконання кількох цілей: підвищення рентабельності та збільшення обсягів продажу, підвищення конкурентоспроможності підприємства та залучення нових покупців, розширення номенклатурної бази товарів тощо.

За об'єктом імпортованого продукту: імпорт товарів, послуг, робіт, капіталу, трудових ресурсів, інтелекту, інвестицій тощо.

За витратністю поставки: безвитратна (умова поставки, що передбачає витрати лише продавця (витрати на поставки входять до первинної ціни продукції, а також відповідальність за збереження цілісності товару під час поставки перекладається повністю на партнера-продавця із-за кордону), частково витратна (умови, що передбачають витрати продавця і споживача продукції), повністю витратна імпортна операція (витрати на поставку та відповідальність за продукцію переносяться на імпортера).

За прибутковістю (пріоритетністю) імпортної операції: основна (найбільша частина прибутків), другорядна (незначні прибутки порівняно з іншими видами продукції, що імпортує підприємство). Цю класифікацію застосовують до підприємств, що імпортують понад одне найменування продукції.

За регулярністю: нерегулярні (імпортні операції на підприємстві проводяться через нерегулярні проміжки часу) та регулярні (характеризується відносно стабільними часовими лагами між імпортними операціями).

За масштабністю: імпорт невеликих партій товару (партії товару, що за своєю сукупною вартістю та кількістю не підлягають сплаті мита: імпорт взірців товару тощо) та великих партій товару.

За асортиментом: одного найменування продукції та широкої низки найменувань.

За характером попиту на товари: сезонного попиту, домашнього використання тощо.

За кінцевою метою імпорту: кінцевого використання в країні імпортера; імпорт з метою продажу в інші країни; імпорт з метою реімпорту. Реімпорт передбачає подальше повернення раніше ввезених товарів у країну, яка була експортером продукції.

За передовою характеристикою: імпорт, орієнтований на якісні характеристики товару; імпорт, орієнтований на кількості продажів тощо.

За кількістю імпортних операцій: одноразовий (складається з однієї імпортної операції, тобто імпорт є одноразовим) та багаторазовий (постійний імпорт: підприємство здійснює багато імпортних операцій).

На основі аналізу наукових джерел [14–18] наведено комплексну типологію факторів впливу на імпортну діяльність підприємств та класифікаційні ознаки для типології факторів впливу на імпорт з виокремленням різновидів за кожною класифікаційною ознакою (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Типологія факторів впливу на імпортну діяльність підприємств [14-18]

За ступенем заохочення до імпортної діяльності: фактори, що спонукають підприємство до імпорту, та фактори, що гальмують процес започаткування та/або розширення імпортної діяльності підприємством. До стимулюючих можна віднести: зростання попиту на імпортовану продукцію за внутрішньому ринку; висока рентабельність продукції на національному ринку; відсутність необхідних комплектуючих чи сировини або кінцевої продукції на внутрішньому ринку; неможливість вирощування чи виготовлення даної продукції через географічні, кліматичні та ін. особливості ринку країни-імпортера тощо. До факторів, які ускладнюють започаткування підприємством ведення імпорту, можна зарахувати: нестабільність

законодавчої бази щодо зовнішньоекономічних операцій; відсутність необхідної інформації щодо попиту на конкретну продукцію тощо.

За охопленим середовищем впливу: фактори зовнішнього середовища та фактори внутрішнього середовища. До факторів зовнішнього середовища зараховують: економічну ситуацію в країнах імпортера та контрагентів; політичні обставини; експортерів – продавців продукції; споживачів тощо. До факторів внутрішнього середовища прийнято відносити: основні цілі та завдання імпортної діяльності підприємства; інформаційну базу щодо імпорту; ресурсне забезпечення ведення імпортної діяльності тощо.

За ступенем контрольованості: контрольовані, неконтрольовані та частково контрольовані. До контрольованих зазвичай зараховують: цілі імпортно-орієнтованого підприємства; організаційну структуру фірми щодо ведення імпортної діяльності; передові завдання організації; технологію ведення бізнесу тощо. До неконтрольованих зараховують: споживачів імпортної продукції; постачальників (контрагентів із-за кордону) сировини (готових виробів); нормативно-правову базу країн-контрагентів тощо. Вагоме значення при такому поділі становить тип ринку, на якому підприємство веде свою діяльність. Якщо ринок має олігополістичне спрямування, то окремі неконтрольовані фактори можуть стати частково контрольованими або ж навіть контрольованими.

За часовим лагом дії: фактори, що здійснюють свій вплив на періодичній (тимчасовій) основі та фактори постійної дії.

За сферою впливу: фінансово-економічні, маркетингові, управлінські, пов’язані з виробничим процесом, логістичні, соціальні тощо.

За ефектом, що спричинює вплив фактора: конструктивні, деструктивні та нейтральні. До конструктивних можна зарахувати фактори, що полегшують ведення імпортної діяльності підприємством (сприяють її функціонуванню), наприклад, зниження імпортного (ввізного) мита; спрощення процедури проходження митного оформлення; зменшення функціонального навантаження на працівників шляхом відкриття на

підприємстві відділу ЗЕД, що відповідатиме за імпорт товарів тощо. До деструктивних можна віднести чинники, котрі ускладнюють процедури здійснення імпорту: подорожчання виробів на зовнішньому ринку; нестабільність ціни на імпортовані товари; зниження попиту на внутрішньому ринку; зниження фінансової спроможності реальних та потенційних покупців товару тощо. Нейтральні фактори жодним чином не впливають на ведення імпортної діяльності підприємством у короткостроковому періоді, проте у довгостроковому можуть змінити свій вплив та стати конструктивними або ж деструктивними.

За рівнем важливості фактори варто поділити на основні та другорядні. До основних зараховують чинники, що значно впливають на імпортну діяльність підприємства та зазвичай мають тривалу дію. До другорядних логічно було б віднести фактори, вплив яких не є значним та якими можна знехтувати у деяких випадках.

За механізмом дії фактори доцільно розділяти на прямого впливу та опосередкованої дії. До факторів прямого впливу зазвичай відносять такі фактори: трудові ресурси підприємства, задіяні у механізмі ведення імпортної діяльності; план діяльності фірми тощо. До факторів непрямого (опосередкованого) впливу зараховують: конкурентів підприємства щодо імпортованої продукції; покупців продукції чи послуг ринкової структури; економічну ситуацію в країні тощо.

За рівнем комплексності об'єкта впливу: фактори одиничного впливу на імпортну діяльність та фактори комплексного впливу. До факторів одиничного впливу належать: фактори, що впливають на перевезення імпортно-орієнтованої продукції підприємства; розрахунки між іноземними партнерами; реалізацію продукції, що підлягає імпортуванню тощо. До факторів комплексного впливу можна віднести фактори, що впливають на: кадрове забезпечення підприємства; організаційну структуру ведення імпортної діяльності суб'єкта господарювання; ресурси підприємства тощо.

1.2. Державне регулювання операцій з імпорту фармацевтичної продукції

Фармацевтична продукція поділяється на: лікарські засоби та вироби медичного призначення – медична техніка, матеріали та медичні вироби, призначені для діагностики, профілактики та лікування захворювань і забезпечення цих процесів [19].

Згідно з Законом України «Про лікарські засоби» [20] На територію України можуть ввозитися лікарські засоби, зареєстровані в Україні, за наявності сертифіката якості серії лікарського засобу, що видається виробником, та ліцензії на імпорт лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), що видається імпортеру (виробнику або особі, що представляє виробника лікарських засобів на території України), у порядку, встановленому законодавством. У додатку до ліцензії зазначаються перелік лікарських засобів, дозволених до імпорту ліцензіату, а також особливі умови провадження діяльності. Підставою для видачі ліцензії на імпорт лікарських засобів є наявність відповідної матеріально-технічної бази, кваліфікованого персоналу, а також умов щодо контролю за якістю лікарських засобів, що будуть ввозитися на територію України. Відповідність матеріально-технічної бази, кваліфікації персоналу, а також умов щодо контролю за якістю лікарських засобів, що будуть ввозитися на територію України, встановленим вимогам та заявленим характеристикам у поданих заявником документах для одержання ліцензії підлягає обов'язковій перевірці до видачі ліцензії у межах строків, передбачених для видачі ліцензії, за місцем провадження діяльності органом ліцензування у порядку, визначеному Міністерством охорони здоров'я України. Термін придатності лікарських засобів, що ввозяться на територію України, має становити не менше половини терміну, визначеного виробником, за умови, якщо виробник визначив термін менше одного року, або не менш як шість місяців, за умови, якщо виробник визначив термін більше одного року. Порядок ввезення лікарських засобів на територію України встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Усі лікарські засоби, що ввозяться на митну територію України з метою їх подальшої реалізації (торгівлі) або використання у виробництві готових лікарських засобів, підлягають державному контролю якості. Контроль за ввезенням на митну територію України лікарських засобів здійснюється Державною службою України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужба). Порядок такого контролю визначено постановою Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну» [21]. Форми документів, що застосовуються при здійсненні державного контролю якості лікарських засобів, які ввозяться в Україну, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження форм документів, що застосовуються при здійсненні державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну» [22].

Для забезпечення належного здійснення державного контролю якості лікарських засобів Державна фіскальна служба України подає Держлікслужбі інформацію про ввезені на територію України лікарські засоби.

На час здійснення державного контролю суб’єкт господарювання зобов’язаний розмістити вантаж з лікарськими засобами окремо від іншої продукції у спеціально відведеній зоні (приміщенні) на складі за місцем провадження господарської діяльності, зробити на такому вантажі напис “Карантин” і створити належні умови для його зберігання [21].

Державний контроль здійснюється шляхом проведення органами державного контролю [22]:

– експертизи поданих суб’єктом господарювання документів;

– перевірки вантажу за місцем його розташування на відповідність митній декларації щодо кількості лікарських засобів кожної серії та здійснення візуального контролю кожної серії лікарських засобів;

– лабораторного аналізу у визначених законодавством випадках на відповідність показників якості лікарських засобів вимогам специфікації

якості методів контролю якості лікарських засобів або загальним вимогам до лікарських засобів, встановленим Державною фармакопеєю України, в лабораторіях, атестованих в установленому МОЗ порядку.

Візуальний контроль включає перевірку зовнішнього вигляду групової тари, зовнішнього (вторинного) та внутрішнього (первинного) пакування на цілісність, наявність пошкоджень, відповідність маркування графічному зображенню упаковок, наявність затвердженої інструкції для медичного застосування.

У разі потреби перевірка проводиться з розкриттям будь-яких двох індивідуальних упаковок стосовно розмірів, форми, кольору та їх вмісту.

Під час здійснення державного контролю встановлюється факт наявності розпоряджень, приписів щодо заборони обігу інших серій лікарських засобів, стосовно яких здійснюється контроль, зокрема за ознаками фальсифікації.

Лабораторному аналізу підлягають серії лікарських засобів, що вперше ввозяться в Україну. У разі повторного ввезення серії лікарського засобу одним суб'єктом господарювання здійснюється її візуальний контроль, якщо не буде виявлено підстав для проведення лабораторного аналізу. Візуальний контроль здійснюється в строк, що не перевищує трьох робочих днів. Після завершення встановленого строку суб'єкт господарювання може починати реалізацію серії.

Лабораторний аналіз лікарських засобів не проводиться в разі, коли підприємства з їх виробництва розташовані в державах, уповноважений орган у сфері контролю якості лікарських засобів яких є членом міжнародної Системи співробітництва фармацевтичних інспекцій (Pharmaceutical Inspection Cooperation Scheme, PIC/S). Такі лікарські засоби підлягають візуальному контролю.

Державний контроль здійснюється у строк, що не перевищує восьми робочих днів після подання суб'єктом господарювання заяви про видачу висновку (у разі, коли немає підстав для проведення лабораторного аналізу).

При ввезенні медичних виробів на митну територію України у митному режимі імпорту (випуск для вільного обігу) нараховується та сплачується ввізне мито, ставки якого містяться у Митному тарифі України.

Відповідно до п. 13 частини першої ст. 282 Митного кодексу [23] при ввезенні на митну територію України звільняються від оподаткуванням ввізним митом фармацевтична продукція, сполуки, що використовуються для її виготовлення, які не виробляються в Україні та класифікуються за товарними групами 28, 29, 30 УКТ ЗЕД, перелік яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України [24].

Відповідно до ст. 193 Податкового кодексу встановлено ставку ПДВ у розмірі 7% бази оподаткування за операціями з ввезення на митну територію України [11]:

– лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів, а також медичних виробів за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

– лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, дозволених для застосування у межах клінічних випробувань, дозвіл на проведення яких надано центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров’я.

Перелік медичних виробів, операції з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України яких підлягають оподаткуванню ПДВ за ставкою 7%, затверджено постановою Кабінету міністрів України [25]. Зазначений Перелік містить інформацію щодо найменування медичних виробів та коди згідно з УКТ ЗЕД, за якими класифікуються такі медичні вироби. При цьому окремі медичні вироби, коди УКТ ЗЕД яких в Переліку містять позначку «*», повинні мати відповідне маркування.

Таким чином, операції платників податку із ввезення на митну територію України медичних виробів, які класифікуються за відповідними кодами товарних позицій згідно з УКТ ЗЕД та включені до Переліку і мають

відповідне маркування (у разі необхідності), підлягають оподаткуванню ПДВ за ставкою 7%. При цьому застосування ставки ПДВ при здійсненні таких операцій безпосередньо залежить від того, включено медичний виріб до цього Переліку чи ні.

Операції платників податку з ввезення на митну територію України медичних виробів, які не включено до Переліку, оподатковуються ПДВ у загальновстановленому порядку за ставкою 20% [11].

Слід зауважити, що згідно з пп. 197.1.3 п. 197.1 ст. 197 Податкового кодексу звільняються від оподаткування ПДВ операції з постачання [11]:

– технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів), послуги з їх ремонту та доставки;

– товарів спеціального призначення, у тому числі виробів медичного призначення для індивідуального користування, для інвалідів та інших пільгових категорій населення, визначених законодавством України за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Перелік технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів) для інвалідів та інших пільгових категорій населення, операції з постачання і послуги з ремонту та доставки яких звільняються від оподаткування ПДВ, затверджено постановою Кабінету міністрів України [26].

Крім того, згідно з п. 38 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу тимчасово, до 31.03.2019 р., від оподаткування ПДВ звільняються [11]:

– операції з ввезення на митну територію України лікарських засобів, внесених до Державного реєстру лікарських засобів, медичних виробів, внесених до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення та/або введених в обіг відповідно до законодавства у сфері технічного регулювання та оцінки відповідності, та операції з першого постачання таких лікарських засобів, медичних виробів на митній території України;

– операції з першого постачання виробником на митній території України лікарських засобів, внесених до Державного реєстру лікарських

засобів, медичних виробів, внесених до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення та/або введених в обіг відповідно до законодавства у сфері технічного регулювання та оцінки відповідності;

– операції з постачання (передачі) лікарських засобів та медичних виробів, що були ввезені на митну територію України у системі охорони здоров'я від Міністерства охорони здоров'я України та/або від державних підприємств, створених за наказом цього центрального органу виконавчої влади, до кінцевого споживача (пацієнта) у межах виконання бюджетних програм із забезпечення медичних заходів державних програм та/або комплексних заходів програмного характеру у сфері охорони здоров'я.

Зауважимо, що звільнення від оподаткування ПДВ, передбачене п. 38 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу [11], застосовується, якщо ввезення та/або постачання здійснюється на підставі договорів із спеціалізованими організаціями, що здійснюють закупівлі, перелік яких визначено Законом України «Про публічні закупівлі» [27]. Такі договори мають бути укладені на виконання угод між Міністерством охорони здоров'я України та відповідною спеціалізованою організацією, яка здійснює закупівлі, у межах виконання бюджетних програм із забезпечення медичних заходів державних програм та/або комплексних заходів програмного характеру у сфері охорони здоров'я.

У разі порушення цільового використання лікарських засобів та медичних виробів, що ввозяться на митну територію України, платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання за наслідками податкового періоду, на який припадає таке порушення, на суму ПДВ, що мав бути сплачений в момент ввезення (нарахований в момент постачання) таких лікарських засобів та медичних виробів, а також несе відповідальність відповідно до законодавства.

До спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі, віднесено: спеціалізовані фонди, організації та механізми Організації Об'єднаних Націй,

Міжнародну асоціацію забезпечення медикаментами (International Dispensary Association), Королівську Агенцію Великобританії (Crown Agents), Глобальний механізм із забезпечення лікарськими засобами (Global Drug Facility), Партнерство у сфері постачання та управління поставками (Partnership for Supply Chain Management), Агенцію НАТО з підтримки та постачання (NATO Support and Procurement Agency), які надають урядам держав та/або центральним органам державної влади послуги з організації та проведення процедур закупівель лікарських засобів, медичних виробів та пов'язаних з цим послуг, а також товарів, робіт та послуг для забезпечення обороноздатності держави на підставі відповідних угод та відповідно до внутрішніх правил і процедур таких організацій [27].

Перелік лікарських засобів та медичних виробів, які закуповуються на підставі угод (договорів) із спеціалізованими організаціями, що здійснюють закупівлі, затверджено постановою Кабінету міністрів України [28].

Особливості ввезення, постачання та цільового використання лікарських засобів, медичних виробів, що звільняються від оподаткування ПДВ, які закуповуються на підставі угод (договорів) із спеціалізованими організаціями, що здійснюють закупівлі, визначено Порядком ввезення, постачання і цільового використання лікарських засобів, медичних виробів, що звільняються від оподаткування податком на додану вартість [29].

Відповідно до положень цього Порядку Міохорони здоров'я України видає імпортеру довідку, що підтверджує ввезення лікарських засобів, медичних виробів на митну територію України відповідно до угод (договорів) або надсилає обґрунтовану відмову у письмовій формі. Один примірник довідки залишається в цьому закладі, два примірники видаються імпортеру, один з яких подається митниці ДФС під час митного оформлення лікарських засобів, медичних виробів, другий – залишається в імпортера. У разі зміни даних, зазначених у довідці, імпортер звертається із заявою до Міохорони здоров'я України для видачі нової довідки. При цьому раніше

видана довідка підлягає анулюванню, про що таке Міністерство невідкладно інформує митницю ДФС.

Асоціація «Оператори ринку медичних виробів» (AMOMD) – перше та єдине в Україні професійне об'єднання 57 національних виробників, імпортерів, дистриб'юторів та інших учасників ринку медичних виробів [30]. Асоціація оперативно реагує на законодавчі нововведення в цій сфері і займає активну позицію в постійному діалозі з регуляторними органами.

В Україні відсутній профільний закон, який би регулював обіг медичних виробів. Під час здійснення діяльності, пов'язаної з медичними виробами, оператори ринку перш за все керуються технічними регламентами, затвердженими постановами Кабінету міністрів України від 02.10.2013 р. № 753 «Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів», № 754 «Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів для діагностики in vitro» і № 755 «Про затвердження Технічного регламенту щодо активних медичних виробів, які імплантують», розробленими на основі відповідних директив Ради ЄС.

AMOMD рекомендує наносити знак відповідності на всі упаковки (первинні, вторинні) і етикетки медичного виробу, де це можливо.

Етикетка медичного виробу має обов'язково містити такі елементи, як знак відповідності, найменування або торгова марка і місцезнаходження виробника. Для медичних виробів, що імпортуються з метою введення в обіг, на етикетці або зовнішньому пакуванні, або в інструкції до застосування додатково зазначається найменування та місцезнаходження уповноваженого представника, якщо виробник не є резидентом України.

Імпортні виробники медичних виробів повинні мати в Україні уповноважених представників. Уповноваженим представником може бути будь-яка юридична особа або фізична особа – підприємець, що є резидентом України або зареєстрована відповідно до законодавства України, представництво іноземного суб'єкта господарювання, що має належним

чином підтверджені повноваження від виробника вчиняти юридичні дії від його імені стосовно обов’язків виробника, встановлених технічними регламентами.

Права та обов’язки уповноважених осіб прирівнюються до таких вітчизняних виробників медичних виробів. Вони несуть відповідальність за введені імпортним виробником медичні вироби. Інформація про уповноваженого представника має бути зазначена на упаковці медичного виробу і містити дані щодо його назви, адреси і контактну інформацію.

Що стосується висновку Санітарно-епідеміологічної служби (СЕС) на медичні вироби, то з 02.02.2018 р. його скасовано. З цієї дати при митному оформленні де-юре не повинні вимагатися висновки СЕС на медичні вироби, медичні вироби для діагностики in vitro та допоміжні засоби до них, а також активні медичні вироби, які імплантують, що пройшли процедуру оцінки відповідності вимогам технічних регламентів. Для продажу на території України в аптеках медичних виробів висновок СЕС не потрібен [30].

1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності операцій з імпорту

Входження України у міжнародний економічний простір супроводжується зростанням кількості підприємств різних організаційно правових форм і форм власності, що здійснюють імпортні операції. Не зважаючи на те, що успішність тієї або іншої зовнішньоекономічної операції багато в чому, якщо не в основному, визначається техніко-економічним обґрунтуванням її ефективності, вітчизняні компанії-суб'єкти ЗЕД на сьогодні досить рідко вдаються до аналізу ефективності імпортних операцій, що пов'язано з відсутністю універсального інструментарію, що може застосовуватися на підприємствах без залучення сторонніх спеціалістів. З огляду на це, доцільним є дослідження існуючих методик оцінки

ефективності імпорту з метою виявлення придатних для використання в реаліях вітчизняної економіки.

Аналіз літературних джерел показує, що сьогодні відсутня єдина методика оцінки ефективності імпортних операцій, що визначала б конкретні форми та методи розрахунку показників та враховувала б особливості функціонування підприємств у ринкових умовах господарювання. Метою оцінки ефективності імпорту є, на наш погляд, дослідження стану зовнішньоекономічної діяльності підприємства, ідентифікація рівня його залежності від зовнішніх джерел постачання, а також виявлення можливих резервів підвищення результативності функціонування з метою розробки заходів щодо реалізації поставлених завдань.

При обчисленні показників ефекту та ефективності імпорту важливо дотримуватися наступних принципів:

- повноти – передбачає врахування при обчисленні показників ефективності усіх витрат підприємства-суб'єкта ЗЕД, а також усіх елементів доходу підприємства за імпортною операцією;

- порівнянності – передбачає доцільність порівняння отриманих показників ефективності з показниками основних конкурентів, середньогалузевими, еталонними тощо. Доцільним є також порівняння показників ефективності імпорту з аналогічними операціями на внутрішньому ринку з метою виявлення доцільності здійснення зовнішньоекономічної операції. Сам пособі показник ефективності підприємства свідчить про економічну доцільність реалізації операції, а порівняння з аналогічним показником дозволяє виявити резерви підвищення ефективності діяльності компанії.

- зіставності – усі величини, що використовуються при обчисленні показників ефективності мають бути зіставними у часі та за обсягами [31].

При розрахунку ефективності імпортних операцій підприємства необхідним є врахування усіх витрат компанії, понесених у зв'язку з їх організацією. При цьому, визначаючи структуру витрат при імпорті, необхідно

зважати на мету імпортної операції: залежно від того, як використовується імпортний товар на підприємстві (для проміжного споживання чи для перепродажу), склад імпортних витрат буде неоднаковим. У випадку, коли товар використовується для подальшого перепродажу, до загальних імпортних витрат (ВІМЗП) включаються: витрати на закупівлю товарів за контрактом (ВЗАК), витрати на здійснення імпортної операції — ВІМ, інші витрати при імпорті - ВІМІ. У випадку, коли імпортна продукція використовується для проміжного споживання, до складу витрат додаються також витрати на експлуатацію об'єкту імпорту на підприємстві (ВЕКСІ). Таким чином, загальні імпортні витрати у випадку, коли товар використовується для подальшого перепродажу, розраховуються за формулою [32]:

$$ВІМЗП = ВЗАК + ВІМ + ВІМІ \quad (1.1)$$

У випадку, коли імпортна продукція використовується для проміжного споживання, до складу витрат додаються також витрати на експлуатацію об'єкту імпорту на підприємстві (ВЕКСІ). Загальні витрати (ВІМЗС) обчислюються за формулою:

$$ВІМЗС = ВЗАК + ВІМ + ВІМІ + ВЕКСІ \quad (1.2)$$

Найпростіший варіант оцінки ефективності імпортних операцій передбачає розрахунок базового показника їх ефективності та ефекту. Розрахунок базових показників дозволяє визначити, чи доцільною є операція, проте не дає можливість виявити резерви підвищення її ефективності. Операція є ефективною, коли коефіцієнт базової ефективності вищий за 1[33].

Базова ефективність імпорту, в залежності від напряму використання імпортної продукції, розраховується наступним чином:

- базова ефективність імпорту, спрямованого на перепродаж (ЕІМП), розраховується як співвідношення доходу від реалізації товару на внутрішньому ринку (ДРВР) до загальних витрат при імпорті:

$$ЕІМП = ДРВР/ВІМЗП \quad (1.3)$$

При цьому ефект імпорту, спрямованого на перепродаж (ЕФІМП), розраховується як різниця між доходом від реалізації товару на внутрішньому ринку (ДРВР) та загальними витратами при імпорті:

$$ЕФІМП = ДРВР – ВІМЗП \quad (1.4)$$

- базова ефективність імпорту для внутрішнього споживання (ЕІМС), розраховується як співвідношення доходу від використання імпортних товарів для виробничих потреб (ДВІ) до загальних витрат при імпорті:

$$ЕІМС = ДВІ/ВІМЗП \quad (1.5)$$

Ефект від імпорту для внутрішнього споживання (ЕФІМС), розраховується як різниця між доходом від використання імпортних товарів для виробничих потреб (ДВІ) та загальними витратами при імпорті:

$$ЕФІМС = ДВІ - ВІМЗП \quad (1.6)$$

Перевищення показника базової ефективності 1 є обов'язковою, проте недостатньою умовою доцільності реалізації імпортної операції. З метою дотримання принципу порівнянності при здійсненні аналізу ЗЕД, доцільним є розрахунок альтернативних показників ефективності, що дозволяють порівняти результативність конкретної операції з альтернативним варіантом (аналогічною операцією з іншим контрагентом, чи, найчастіше, операцією на внутрішньому ринку, аналогічною угодою конкурентів тощо) [34].

У випадку, коли товар імпортується для проміжного споживання, альтернативна ефективність імпорту (ЕІМСА) розраховується як співвідношення різниці між доходом, отриманим внаслідок використання імпортного товару у виробничих цілях, та витратами на імпорт, до різниці між доходом, отриманим внаслідок використання товару, аналогічного імпортному, для проміжного споживання, та витратами на їх придбання на внутрішньому ринку (ВВР):

$$ЕІМСА = (ДВІ-ВІМЗС)/(ДВІМ-ВВР) \quad (1.7)$$

Альтернативний коефіцієнт ефективності імпорту, що спрямовується на перепродаж, розраховується як співвідношення ефекту від імпортної операції та ефекту від операції з перепродажу на внутрішньому ринку (ЕФОП) [35]:

$$ЕІМПА = ЕФІМП/ЕФОП \quad (1.8)$$

Ефект від операції з перепродажу відповідно обчислюється як різниця між доходом, отриманим від операції перепродажу (ДОП), та загальними витратами на здійснення операції перепродажу (ВОП):

$$ЕФОП = ДОП\text{-}ВОП \quad (1.9)$$

Таким чином, розрахунок коефіцієнту альтернативної ефективності імпорту, призначеного для перепродажу, можна здійснити за наступною формулою:

$$ЕІМПА = (ДРВР — ВІМЗП)/(ДОП — ВОП) \quad (1.10)$$

У випадку, коли аналогів імпортній продукції на внутрішньому ринку немає, оцінка ефективності імпорту може здійснюватися за базовим коефіцієнтом ефективності [36].

На сьогодні, на вітчизняних підприємствах оцінка ефективності імпортних операцій здійснюється з використанням системи базових коефіцієнтів ефективності. Проте, з огляду на те, що імпортна діяльність на підприємстві є об'єктом управління, правомірним вважаємо підхід до оцінки її ефективності, запропонований А.М. Вічевич, що передбачає розрахунок показників динаміки, дохідності та концентрації імпорту [37].

Так, показники динаміки імпортних операцій розраховуються з метою виявлення тенденцій розвитку підприємства, зміни рівня його залежності від змін кон'юнктури зовнішніх ринків.

Показник дохідності імпорту (РДІМ) показує середній рівень дохідності імпортних операцій підприємства. Даний показник розраховується

як частка від ділення доходу підприємства при імпорті (ДРІМ) на фізичні обсяги імпорту (ОІМ):

$$РДІМ = ДРІМ/ОІМ \quad (1.11)$$

Ситуація вважається сприятливою, коли дохідність зростає, несприятливою — коли кількість операцій зростає, а середня дохідність знижується.

Важливим етапом оцінки ефективності імпорту є також розрахунок коефіцієнтів концентрації імпорту. Дані показники дозволяють оцінити ризики підприємства у зв'язку зі значним рівнем залежності від окремих підприємств та прийняти рішення про доцільність диверсифікації поставок сировини та устаткування з-за кордону.

На практиці зазвичай розраховують три коефіцієнти концентрації імпорту (ККІМ1, ККІМ2 та ККІМ3), що являють собою частку імпортних операцію, що припадають на трьох, чотирьох та п'ятьох основних партнерів підприємства. У випадку, якщо частка трьох партнерів перевищує 50% загального обсягу імпорту, частка чотирьох партнерів перевищує 60%, а п'яти партнерів, відповідно, перевищує 70%, імпортна діяльність вважається ризикованою. У випадку надмірної концентрації імпорту керівництву підприємства доцільно диверсифікувати джерела постачання продукції [38].

На наш погляд, застосування даного підходу до оцінки ефективності імпорту найбільшою мірою підходить для великих підприємств, що здійснюють прямий імпорт широкого асортименту продукції. Використання системи запропонованих автором показників дозволить оцінити рівень ризикованості ЗЕД підприємства і скоригувати стратегію його діяльності.

Наступний підхід оцінки ефективності імпорту, що пропонують застосовувати такі вчені як Ф.Ф. Бутинець та О.В. Шкурупій, пов'язаний з валютною природою імпортних операцій. Зазначені автори пропонують враховувати при розрахунку ефективності імпорту цінності валюти платежу,

у якій здійснюється оплата за контрактом. Ефективність імпортних операцій, скорегована на цінність валюти, називається валютною ефективністю. Здійснюючи оцінку валютної ефективності імпорту, необхідно розрахувати показник гранично допустимої вартості імпорту (ВІМГ) [39]:

$$ВІМГ = ВВВ*КЦВ \quad (1.12)$$

ВВВ — вартість виробництва аналогічного товару всередині країни

КЦВ - коефіцієнт цінності валюти

Валютний ефект від імпорту(ЕФІМВ) визначається як різниця між гранично допустимою вартістю імпорту та загальними витратами на здійснення імпортної операції (ВІМЗ):

$$ЕФІМВ = ВІМГ — ВІМЗ \quad (1.13)$$

Якщо витрати на виробництво у середині країни, з урахуванням вартості валюти, є вищими за витрати на здійснення імпортної операції, то імпорт є доцільним та ефективним. У протилежному випадку, проведення імпортної операції є необґрунтованим.

Здійснений аналіз засвідчив, що у науковій літературі представлені різні підходи до оцінки ефективності імпорту. Так, більшість науковців пропонують оцінювати ефективність імпорту шляхом порівняння доходів та витрат при здійсненні операції, як без врахування цінності іноземної валюти, у якій здійснюється оплата за товар (система базових та альтернативних показників ефективності), так і з поправкою на цінність валюти (показники валютної ефективності імпорту). Новицький В. Є. пропонує оцінювати ефективність імпорту через показники динаміки, дохідності та концентрації імпорту, втім даний підхід, на наш погляд, можу використовуватися як доповнення до попередніх, оскільки не дозволяє зробити висновок про економічну доцільність здійснення тієї чи іншої операції [3].

На наш погляд, усі зазначені підходи мають використовуватися у комплексі, оскільки усі вони спрямовані на аналіз імпортної діяльності підприємства з різних позицій (рис. 1.3).

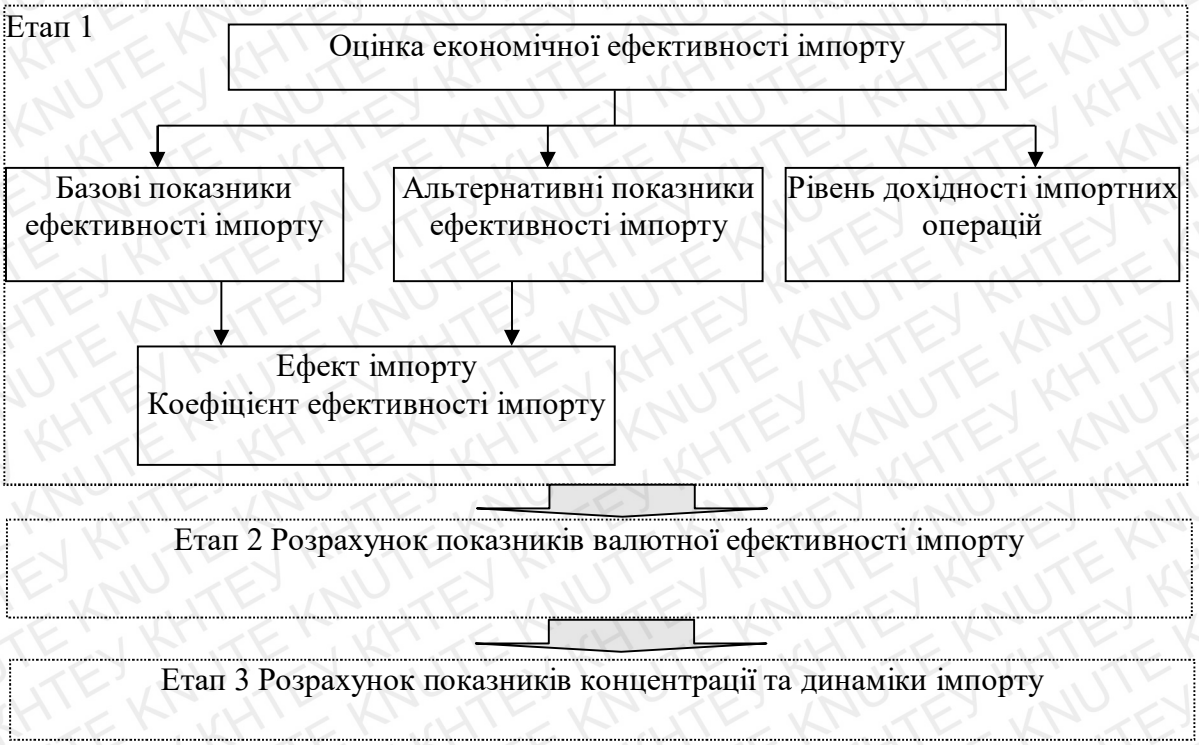

Рис.1.3. Алгоритм оцінки ефективності імпортних операцій підприємства [40- 45]

На першому етапі оцінки ефективності імпорту мають розраховуватися показники економічної ефективності, а також коефіцієнт дохідності імпорту, на другому етапі – показники валютної ефективності. Завершальним етапом оцінки ефективності імпортної діяльності має бути розрахунок показників динаміки та концентрації імпорту.

На нашу думку, здійснення оцінки ефективності імпорту з використанням наведеного інструментарію дозволить підприємствам оцінити доцільність здійснення тих чи інших операцій, обрати оптимальну альтернативу з-поміж запропонованих імпортних угод, здійснити прогнозну оцінку результатів функціонування підприємства у наступних періодах.

Здійснений аналіз засвідчив, що питання оцінки ефективності імпортних операцій підприємств у сучасних умовах господарювання набуває особливої ваги. На сьогодні не існує єдиної методики аналізу імпорту підприємства: окремі дослідники пропонують розглядати ефективність з точки зору результативності, тобто розраховувати показники економічного ефекту та ефективності операцій; представники інших наукових шкіл вважають за доцільне використовувати для оцінки ефективності імпорту критерії валютної ефективності. На наш погляд, зазначені методики доцільно використовувати у комплексі, оскільки лише врахування усіх аспектів імпортної операції дасть можливість зробити обґрунтований висновок про діяльність підприємства.

У нинішніх умовах на діяльність підприємств-суб'єктів ЗЕД впливає значна кількість факторів, що відображається на рівні ефективності їх імпортної діяльності. З огляду на це, розрахунок підприємствами прогнозних показників ефективності імпорту за різних валютних та транспортних умов дозволить обґрунтувати вибір постачальника, нівелювати ризики, мінімізувати витрати і, в результаті, підвищити ефективність імпортних операцій.

Необхідно зауважити, що імпорті операції істотно впливають на ефективність функціонування усього підприємства, зокрема, справляють істотний вплив на показники рентабельності та ділової активності. Це пов’язано з тим, що значна частина доходів та видатків підприємства формується в сфері імпорту, а отже від успішності операцій закупівлі на зовнішньому ринку залежить фінансовий результат підприємства в цілому.

Окрім цього, значна кількість активів підприємства також формується з використанням каналів імпорту, таким чином вартість устаткування, закупленого для виробництва, чи товарів для реалізації, відображається у активі підприємства і, відповідно, береться до уваги при розрахунку показників ділової активності та рентабельності.

Для здійснення факторного аналізу впливу імпорту на рентабельність підприємства необхідно розглядати прибуток підприємства як суму прибутку

від здійснення імпортних операцій (Пім) та прибутку, отриманого виключно за рахунок операцій на внутрішньому ринку (ПВР). Аналогічно, витрати підприємства також необхідно розглядати як суму витрат при імпорті (Вім) та витрат, понесених у зв'язку з діяльністю на внутрішньому ринку (ВВР).

$$Р = (П_{ім} + П_{ВР})/(В_{ім}+В_{ВР}) \quad (1.14)$$

На першому етапі кількісної оцінки впливу імпорту на рентабельність підприємства, розраховується загальне відхилення фактичного показника рентабельності від базового.

$$\Delta Р = Р_Ф — Р_Б \quad (1.15)$$

На другому етапі обчислюється проміжний показника рентабельності, що показує, якою була б рентабельність підприємства, якби витрати та прибутки на внутрішньому ринку залишилися на рівні базових, а витрати та прибутки при імпорті змінилися до рівня фактичних.

$$Р' = (П_{ІМФ} + П_{ВРБ}) / (В_{ІМФ} + В_{ВРБ}) \quad (1.16)$$

Для визначення впливу імпорту на зміну рентабельності підприємства (ΔРІМ) необхідно від розрахованої Р' відняти базовий показник ефективності РБ:

$$\Delta Р_{ІМ} = Р'-Р_Б \quad (1.17)$$

Для визначення зміни ефективності рентабельності за рахунок прибутку і витрат на внутрішньому ринку (ΔРВР), необхідно від фактичного показника рентабельності РФ відняти розраховану проміжну рентабельність Р':

$$\Delta Р_{ВР} = Р_Ф-Р' \quad (1.18)$$

На нашу думку, при аналізі механізму впливу імпортних операцій на рентабельність підприємства, істотне значення має здійснення у комплексі кількісної та якісної оцінки. Визначення основних важелів впливу імпорту на

рентабельність підприємства дозволяє розробити стратегію його розвитку, а кількісна оцінка сприяє економічному обґрунтуванню управлінських рішень в сфері зовнішніх закупівель.

Отже, при оцінці ефективності операцій з імпорту доцільним є аналіз таких показників, як структуру витрат при імпорті, ефект та ефективність імпорту, зокрема спрямованого на перепродаж та для внутрішнього споживання, показники динаміки імпортних операцій, розрахунок коефіцієнтів концентрації імпорту та ін.

Висновки до Розділу 1

В економічних науках операція є частиною цілого процесу або діяльності, можна стверджувати, що будь-яка зовнішньоекономічна операція є частиною такої самої діяльності, тобто імпортна операція є складовою імпортної діяльності підприємства. Аналіз літературних джерел [3-9] ще раз підтверджують, що поняття “імпортна операція” є основною складовою терміна “імпортна діяльність”. Аналіз наукової літератури дав нам можливість узагальнити підходи до організації імпортної діяльності у дві групи – прямий та непрямий, а також систематизувати галузі, в яких доцільне прямого або непрямого підходу виходячи із характеристики галузі, в рамках якої діє підприємство. Наукові дослідження дали змогу виокремити ключові класифікаційні ознаки та систематизувати основні різновиди імпортних операцій, а також типологізувати фактори впливу на імпортну діяльність підприємств з виокремленням різновидів за кожною класифікаційною ознакою.

Фармацевтична продукція поділяється на: лікарські засоби та вироби медичного призначення – медична техніка, матеріали та медичні вироби, призначені для діагностики, профілактики та лікування захворювань і забезпечення цих процесів. Усі лікарські засоби, що ввозяться на митну територію України з метою їх подальшої реалізації (торгівлі) або

використання у виробництві готових лікарських засобів, підлягають державному контролю якості. При ввезенні фармацевтичної продукції на митну територію України у митному режимі імпорту нараховується та сплачується ввізне мито, ставки якого містяться у Митному тарифі України. Відповідно до Податкового кодексу для окремих видів фармацевтичної продукції, затвердженими постановою Кабінетів Міністрів України встановлено ставку ПДВ у розмірі 7% бази оподаткування за операціями з ввезення на митну територію України. Операції платників податку з ввезення на митну територію України медичних виробів, які не включено до зазначеного переліку, оподатковуються ПДВ у загальновстановленому порядку за ставкою 20%.

Аналіз літературних джерел показує, що сьогодні відсутня єдина методика оцінки ефективності імпортних операцій, що визначала б конкретні форми та методи розрахунку показників та враховувала б особливості функціонування підприємств у ринкових умовах господарювання. Метою оцінки ефективності імпорту є, на наш погляд, дослідження стану зовнішньоекономічної діяльності підприємства, ідентифікація рівня його залежності від зовнішніх джерел постачання, а також виявлення можливих резервів підвищення результативності функціонування з метою розробки заходів щодо реалізації поставлених завдань. При обчисленні показників ефекту та ефективності імпорту важливо дотримуватися наступних принципів: повноти, порівнянності, зіставності. При розрахунку ефективності імпортних операцій підприємства необхідним є врахування усіх витрат компанії, понесених у зв'язку з їх організацією. При оцінці ефективності операцій з імпорту доцільним є аналіз таких показників, як структуру витрат при імпорті, ефект та ефективність імпорту, зокрема спрямованого на перепродаж та для внутрішнього споживання, показники динаміки імпортних операцій, розрахунок коефіцієнтів концентрації імпорту та ін.

РОЗДІЛ 2
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ З ІМПОРТУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТОВ «АДОНІС АВ»

2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Адоніс АВ»

ТОВ «Адоніс АВ» працює у сфері надання комплексних медичних послуг. Основними видами діяльності підприємства за КВЕД є [47]:

86.1 Діяльність лікарняних закладів

86.21 Загальна медична практика

86.9 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я

47.73 Роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах

Одним з основних елементів економічної політики підприємства є аналіз його фінансово-господарської діяльності. Розглянемо результати діяльності досліджуваного підприємства. Інформаційною базою дослідження є звітність ТОВ «Адоніс АВ» (додаток А).

Проаналізуємо динаміку та структуру фінансових результатів діяльності ТОВ «Адоніс АВ», що дозволить визначити фактори, які вплинули на формування величини прибутку підприємства (табл. 2.1).

Протягом досліджуваного періоду обсяг чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшився у 2 раза. При цьому найбільше зростання доходу відбулося у 2015 р. порівняно з 2014 р. (на 34%). На нашу думку, зростання відбулося за рахунок збільшення обсягів інших доходів у 3,8 раза. Поступово збільшувалася і собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Протягом досліджуваного періоду обсяги собівартості зросли у 1,7 раза. Найбільше зростання відбулося у 2014 р. порівняно з 2013 р. (на 33%). Необхідно відзначити, що збільшилися витрати на збут продукції у 1,8 раза, а також інші операційні витрати – у 3,9 раза. Як результат, у 2,8 раза збільшився фінансовий результат від операційної діяльності.

Таблиця 2.1

Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «Адоніс АВ» за 2013-2017 рр., тис. грн

Стаття	2013	2014	2015	2016	2017	Відхилення									
						абсолютне					відносне, %				
						2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	69820	91375	122116	140683	142280	21555	30741	18567	1597	72460	131	134	115	101	204
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	47290	63085	68487	80118	81109	15795	5402	11631	991	33819	133	109	117	101	172
Валовий: прибуток	22530	28290	53629	60565	61171	5760	25339	6936	606	38641	126	190	113	101	272
Інші операційні доходи	2276	2159	8215	3921	4673	-117	6056	-4294	752	2397	95	381	48	119	205
Адміністративні витрати	5296	5500	7335	13059	9047	204	1835	5724	-4012	3751	104	133	178	69	171
Витрати на збут	1836	2011	2021	2547	3348	175	10	526	801	1512	110	100	126	131	182
Інші операційні витрати	3189	6308	16708	16545	12456	3119	10400	-163	-4089	9267	198	265	99	75	391
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	14485	16630	35780	32335	40993	2145	19150	-3445	8658	26508	115	215	90	127	283
Інші доходи	–	–	73	399	304	–	73	326	-95	304	–	–	547	76	–
Фінансові витрати	10292	10837	11021	11507	11237	545	184	486	-270	945	105	102	104	98	109
Інші витрати	–	–	60	159	–	–	60	99	-159	–	–	–	265	–	–
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	4193	5793	24772	21068	30060	1600	18979	-3704	8992	25867	138	428	85	143	717
Витрати (дохід) з податку на прибуток	975	1266	4493	4118	-5506	-291	-3227	375	-1388	-4531	130	355	92	134	565
Чистий фінансовий результат: прибуток	3218	4527	20279	16950	24554	1309	15752	-3329	7604	21336	141	448	84	145	763

Джерело: розраховано автором.

Загалом протягом 2013-2017 рр. підприємство отримувало прибуток. У досліджуваному періоді прибуток підприємства збільшився у 7,6 раза (на 21336 тис. грн). Отже, проведений аналіз фінансових результатів діяльності досліджуваного підприємства виявив загальну тенденцію до покращення результатів фінансової діяльності підприємства.

Проаналізуємо динаміку активів ТОВ «Адоніс АВ», які потрібні для його функціонування у різних формах діяльності з метою одержання прибутку (табл. 2.2).

Аналіз динаміки активів підприємства свідчить, що у досліджуваному періоді вартість необоротних активів збільшилася на 29% за рахунок зростання вартості основних засобів та довгострокових фінансових інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств.

Вартість оборотних активів досліджуваного підприємства у 2013-2017 рр. збільшилася у 2,1 рази. У структурі оборотних активів збільшилася вартість запасів у 2,4 раза, у тому числі виробничі запаси – у 2,3 раза. вартість готової продукції збільшилася у 2,6 раза, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – у 1,7 раза, інша поточна дебіторська заборгованість – у 5,1 раза та гроші та їх еквіваленти – у 14 разів.

Розглянемо, як ТОВ «Адоніс АВ» покриває потребу своїх активів за рахунок власних і залучених джерел (капіталу), які визначаються як його пасиви (табл. 2.3). Власний капітал підприємства має тенденцію до збільшення. У 2017 р. порівняно з 2016 р. він збільшився на 15%. Протягом досліджуваного періоду вартість власного капіталу збільшилася у 2,6 раза. У структурі власного капіталу збільшилася вартість нерозподіленого прибутку у 2,7 раза, вартість зареєстрованого капіталу залишалася без змін на рівні 1575 тис. грн. Довгострокові зобов'язання і забезпечення ТОВ «Адоніс АВ» у 2013-2017 рр. збільшилися на 22% за рахунок збільшення на 28% відстрочених податкових зобов'язань та інших довгострокових зобов'язань на 22%. Поточні зобов'язання і забезпечення досліджуваного підприємства у 2013-2017 рр. збільшилися на 2%.

Таблиця 2.2

Динаміка активів ТОВ «Адоніс АВ» за 2013-2017 рр., тис. грн

Стаття	На 31.12. 2013	На 31.12. 2014	На 31.12. 2015	На 31.12. 2016	На 31.12. 2017	Відхилення									
						абсолютне					відносне, %				
						2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013
I. Необоротні активи															
Основні засоби:															
первісна вартість	36735	38890	44132	44819	49227	2155	5242	687	4408	12492	106	113	102	110	134
знос	17784	19048	20167	21687	23078	1264	1119	1520	1391	5294	107	106	108	106	130
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	40002	40002	40002	40002	49998	0	0	0	9996	9996	100	100	100	125	125
Усього за розділом I	58953	59844	63967	63134	76147	891	4123	-833	13013	17194	102	107	99	121	129
II. Оборотні активи															
Запаси	19738	23588	38682	41066	47552	3850	15094	2384	6486	27814	120	164	106	116	241
Виробничі запаси	11965	10502	23109	23581	27031	-1463	12607	472	3450	15066	88	220	102	115	226
Незавершене виробництво	6	9	8	329	6	3	-1	321	-323	0	150	89	4113	2	100
Готова продукція	7767	13077	15565	17156	20508	5310	2488	1591	3352	12741	168	119	110	120	264
Векселі одержані	40	–	–	–	–	-40	–	–	–	-40	–	–	–	–	–
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	28050	30089	30894	41306	47569	2039	805	10412	6263	19519	107	103	134	115	170
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	–	–	–	148	148	–	–	148	10	158	–	–	–	107	–
з бюджетом	582	25	398	31	9	-557	373	-367	-22	-573	4	1592	8	29	2
Інша поточна дебіторська заборгованість	878	3506	1224	3890	4519	2628	-2282	2666	629	3641	399	35	318	116	515
Гроші та їх еквіваленти	322	2391	7220	6462	4718	2069	4829	-758	-1744	4396	743	302	90	73	1465
Готівка	1	1	1	2	3	0	0	1	1	2	100	100	200	150	300
Рахунки в банках	321	2390	7219	6460	4715	2069	4829	-759	-1745	4394	745	302	89	73	1469
Витрати майбутніх періодів	–	5	–	–	–	5	-5	–	–	–	–	–	–	–	–
Усього за розділом II	49610	59604	78418	92903	104525	9994	18814	14485	11622	54915	120	132	118	113	211
Баланс	108563	119448	142385	156037	180672	10885	22937	13652	24635	72109	110	119	110	116	166

Джерело: розраховано автором.

Динаміка пасивів ТОВ «Адоніс АВ» за 2013-2017 рр., тис.

Стаття	На 31.12. 2013	На 31.12. 2014	На 31.12. 2015	На 31.12. 2016	На 31.12. 2017	Ві				
						абсолютне				
						2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	20
I. Власний капітал										
Зареєстрований (пайовий) капітал	1575	1575	1575	1575	1575	–	–	–	–	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	36968	41495	61774	86328	99245	4527	20279	24554	12917	62
Усього за розділом I	38543	43070	63349	87903	100820	4527	20279	24554	12917	62
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення										
Відстрочені податкові зобов'язання	430	465	323	341	553	35	-142	18	212	1
Інші довгострокові зобов'язання	43251	43010	45990	44204	52554	-241	2980	-1786	8350	93
Усього за розділом II	43681	43475	46313	44545	53107	-206	2838	-1768	8562	94
III. Поточні зобов'язання і забезпечення										
Векселі видані	1267	1267	1267	2908	2908	–	–	1641	–	16
за товари, роботи, послуги	23583	29872	26525	18336	15822	6289	-3347	-8189	-2514	-77
за розрахунками з бюджетом	93	246	3195	406	1496	153	2949	-2789	1090	14
за у тому числі з податку на прибуток	–	–	–	195	747	–	–	195	552	74
за розрахунками зі страхування	232	241	343	234	329	9	102	-109	95	9
за розрахунками з оплати праці	535	553	681	887	1202	18	128	206	315	66
за розрахунками з учасниками	–	–	–	–	3771	–	–	–	3771	37
із внутрішніх розрахунків	17	–	–	–	–	-17	–	–	–	-1
Поточні забезпечення	612	637	680	647	702	25	43	-33	55	9
Інші поточні зобов'язання	–	87	32	171	515	87	-55	139	344	51
Усього за розділом III	26339	32903	32723	23589	26745	6564	-180	-9134	3156	40
Баланс	108563	119448	142385	156037	180672	10885	22937	13652	24635	72

Джерело: розраховано автором.

Здійснимо детальніший аналіз фінансового стану підприємства з урахуванням динаміки його змін, які склалися за результатами діяльності підприємства.

Розрахуємо та проаналізуємо показники ліквідності, що дозволяють визначити спроможність підприємства сплачувати свої поточні зобов'язання (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Адоніс АВ» за 2013-2017 рр.

Показники	На 31.12. 2013	На 31.12. 2014	На 31.12. 2015	На 31.12. 2016	На 31.12. 2017	Відхилення, 01.01.2017/ 01.01.2013
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,88	1,81	2,40	3,94	3,91	2,03
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,13	1,09	1,21	2,20	2,13	1,00
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,07	0,22	0,27	0,18	0,17
Чистий оборотний капітал, тис. грн	23271	26701	45695	69314	77780	54509

Джерело: розраховано автором.

Коефіцієнт загальної ліквідності протягом досліджуваного періоду має тенденцію до збільшення. Нормативне значення цього показника (>1) спостерігається протягом всього досліджуваного періоду. Таким чином, можна зробити висновок, що ТОВ «Адоніс АВ» має достатньо ресурсів, які можуть бути використані для погашення поточних зобов'язань підприємства. Значення коефіцієнту швидкої ліквідності було у межах нормативного (06-0,8) протягом 2013-2017 р. Збільшення значення цього показника говорить про те, що платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань покращилися. Коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить про спроможність ТОВ «Адоніс АВ» сплачувати свою короткотермінову кредиторську заборгованість. Чистий оборотний капітал збільшився у досліджуваному періоді на 54509 тис. грн та свідчить про спроможність підприємства сплачувати свої поточні зобов'язання та розширювати подальшу діяльність.

Результати розрахунків показників фінансової стійкості, що характеризують структуру джерел фінансування ресурсів підприємства, ступінь фінансової стійкості і незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування діяльності наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Адоніс АВ» за 2013-2017 рр.

Показники	На 31.12. 2013	На 31.12. 2014	На 31.12. 2015	На 31.12. 2016	На 31.12. 2017	Відхилення, 01.01.2017/ 01.01.2013
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,36	0,36	0,44	0,56	0,56	0,20
Коефіцієнт фінансування	1,82	1,77	1,25	0,78	0,79	-1,03
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,47	0,45	0,58	0,75	0,74	0,27
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,60	0,62	0,72	0,79	0,77	0,17

Джерело: розраховано автором.

Значення коефіцієнту фінансової стійкості у 2013-2017 рр. збільшилося, що є позитивною тенденцією у діяльності підприємства. На кінець 2017 р. питома вага власного капіталу в загальній сумі засобів підприємства, авансованих у його діяльність становила 56% проти 36% у 2013 р. Також позитивним моментом у діяльності досліджуваного підприємства є зменшення значення коефіцієнту фінансування, оскільки залежність підприємства від залучених засобів зменшується. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами має позитивне значення і збільшився на 0,27, а отже, забезпеченість підприємства власними оборотними засобами збільшується. Коефіцієнт маневреності власного капіталу свідчить про те, що для фінансування поточної діяльності підприємства переважно використовується власний капітал, що теж є позитивним моментом у діяльності підприємства.

У табл. 2.6 наведено показники ділової активності ТОВ «Адоніс АВ», що дозволяють проаналізувати ефективність основної діяльності підприємства, яка характеризується швидкістю обертання фінансових ресурсів підприємства.

Таблиця 2.6

Динаміка показників ділової активності ТОВ «Адоніс АВ» за 2013-2017 рр.

Показники	2013	2014	2015	2016	2017	Відхилення, 2017/2013
Коефіцієнт оборотності активів	0,76	0,80	0,93	0,94	0,85	0,09
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	2,79	2,89	3,69	3,61	2,91	0,12
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,35	3,15	3,80	5,12	5,81	2,46
Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	128,92	124,44	97,49	99,66	123,51	-5,41
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	107,58	114,24	94,79	70,35	61,97	-45,61
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	2,61	2,91	2,20	2,01	1,83	-0,78
Коефіцієнт оборотності основних засобів	1,96	2,42	2,94	3,16	3,03	1,07
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,89	2,24	2,30	1,86	1,51	-0,38

Джерело: розраховано автором.

Коефіцієнт оборотності активів свідчить про ефективне використання підприємством усіх наявних ресурсів, збільшення його значення у досліджуваному періоді говорить про покращення ситуації. Значення коефіцієнтів оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості у 2017 р. збільшилися порівняно з 2013 р., що є позитивною тенденцією у діяльності підприємства. Середній період погашення дебіторської та кредиторської заборгованостей підприємства протягом досліджуваного періоду зменшився. Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів свідчить про уповільнення реалізації товарно-матеріальних запасів підприємства у 2017 р. порівняно з 2013 р. Значення коефіцієнту оборотності основних засобів протягом

досліджуваного періоду збільшилося, що говорить про підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Зменшення коефіцієнту оборотності власного капіталу свідчить про неефективне використання власного капіталу підприємства протягом 2016-2017 рр..

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Адоніс АВ», що дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання, наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Адоніс АВ» за 2013-2017 рр.

Показники	2013	2014	2015	2016	2017	Відхилення, 2017/2013
Коефіцієнт рентабельності активів	0,03	0,04	0,15	0,11	0,15	0,12
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,09	0,11	0,38	0,22	0,26	0,17
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,05	0,05	0,17	0,12	0,17	0,12
Коефіцієнт рентабельності продукції	0,28	0,29	0,57	0,47	0,52	0,24

Джерело: розраховано автором.

Збільшення значення коефіцієнту рентабельності активів у досліджуваному періоді на 0,12 свідчить про ефективне використання активів підприємства. Позитивним є збільшення коефіцієнту рентабельності власного капіталу у 2017 р. порівняно з 2013 р., що говорить про підвищення ефективності вкладення коштів даного підприємства. Значення коефіцієнту рентабельності діяльності протягом 2014-2016 рр. було у межах нормативного (>0), що свідчить про ефективність господарської діяльності підприємства. Коефіцієнт рентабельності продукції показує, що прибутковість господарської діяльності ТОВ «Адоніс АВ» від основної діяльності збільшується.

Отже, за результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що діяльність ТОВ «Адоніс АВ» є ефективною.

2.2. Особливості організації операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»

Імпорт товарів є складовою діяльності ТОВ «Адоніс АВ» та здійснюється підприємством для подальшої реалізації імпортованих товарів на внутрішньому ринку.

Досліджуване підприємство імпортує для реалізації на внутрішньому ринку – лікарські засоби, вироби медичного призначення, косметичні засоби, дієтичні добавки.

Згідно зі Статутом ТОВ «Адоніс АВ», підприємство самостійно здійснює зовнішньоекономічну діяльність відповідно до законодавства України.

ТОВ «Адоніс АВ» має у своєму складі окремий відділ, що займається організацією імпортних операцій. До обов'язків менеджерів ЗЕД, що працюють у складі цього відділу, належить:

- пошук та моніторинг постачальників закордоном;
- підготовка та оформлення зовнішньоекономічних документів;
- підписання та супровід зовнішньоторгових контрактів;
- розміщення замовлень та узгодження умов імпорту вантажів;
- узгодження термінів і швидкості оформлення документів з іноземними постачальниками;
- контроль руху товару та організація вантажних перевезень;
- пошук нових партнерів згідно поточних потреб компанії;
- ведення переговорів з логістичними компаніями та брокерами щодо умов та оптимізації перевезень;
- підготовка документів для митного оформлення;
- контроль та супровід поставок на всіх етапах.

Проте у складі відділу ЗЕД відсутній агент з митного оформлення, який безпосередньо займається митним оформленням імпортованих ТОВ «Адоніс АВ» товарів.

ТОВ «Адоніс АВ» здійснює імпорт за певною схемою, що складається з послідовності дій, які необхідні на тому чи іншому етапі її здійснення. За структурою схема включає чотири головні етапи, кожний з яких регулює прийняття рішень на конкретних ланцюгах здійснення імпортної операції.

Перший етап є підготовчим в межах підприємства і має випереджати надходження лікарських засобів (ЛЗ) і виробів медичного призначення (ВМП) на митну територію України.

Другий етап є узгоджувальним між підприємством і тими установами, що видають необхідні дозволи згідно з діючим законодавством.

Третій етап – митне оформлення і всі процедури здійснюються безпосередньо на митниці та пов’язані з митним оформленням лікарських засобів і виробів медичного призначення.

До четвертого етапу віднесені інші дії з уже випущеними у вільний оббіг ЛЗ і ВМП на підприємстві з подальшою їх реалізацією.

Алгоритм здійснення операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» наведено на рис. 2.1.

Розглянемо докладніше кожний з етапів.

1-й етап. Вихід ТОВ «Адоніс АВ» на зовнішні ринки в якості покупця товарів зумовлює різного роду контакти зі сторонами, які зацікавлені у роботі з контрагентом, а це в свою чергу породжує проблему ефективності планування імпорту. Передумовою ефективної імпортної операції ТОВ «Адоніс АВ» є її планування, що полягає у визначенні асортименту та обсягів імпортної продукції, необхідної підприємству для забезпечення діяльності протягом планового періоду.

ПЕРШИЙ ЕТАП. Підготовчий. Дії в межах ТОВ «Адоніс АВ»

ДРУГИЙ ЕТАП. Узгоджувальний. Дії за межами ТОВ «Адоніс АВ»

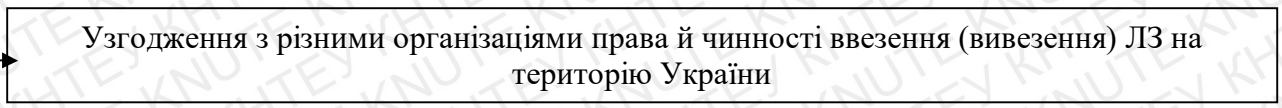

ТРЕТІЙ ЕТАП. Митний. Дії на митниці

ЧЕТВЕРТИЙ ЕТАП. Заключний. Дії за межами ТОВ «Адоніс АВ»

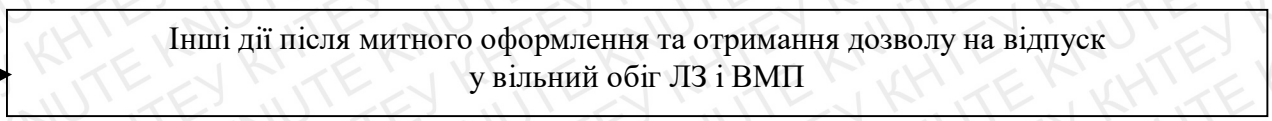

Рис. 2.1. Алгоритм здійснення операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»

У процесі планування імпорту відбувається вибір контрагента імпортної операції, який задовольняє усім критеріям ТОВ «Адоніс АВ». Обираючи з-поміж можливих варіантів, ТОВ «Адоніс АВ» здійснює аналіз ринків декількох країн та визначає країну, імпорт з якою буде найбільш ефективними. Дослідження зовнішніх ринків, а також вивчення та прогнозування попиту вітчизняних споживачів здійснюється шляхом вивчення кон'юнктури ринку з метою виявлення сучасних вимог до товарів, закупівля яких планується; можливих постачальників з точки зору якості товарів, технічного рівня виробництва; рівня цін на товари та прогнозування його зміни.

При виборі контрагента, ТОВ «Адоніс АВ» приймає до уваги рівень розвитку економіки країни-контрагента в цілому, насиченість ринку тощо. Також ТОВ «Адоніс АВ» перевіряє існування між Україною та потенційним контрагентом міжнародних угод, що регламентують здійснення між країнами імпортних операцій. На цьому етапі ТОВ «Адоніс АВ» визначає необхідні обсяги імпортних поставок та графік їх здійснення, здійснює попередній розрахунок ефективності імпортних операцій з метою вибору найкращого варіанту з-поміж наявних альтернатив. На цьому етапі здійснення імпортних операції відбувається обговорення сторонами умов майбутнього договору (визначення базисних умов постачання, визначення умов та форм платежу) та його підписання.

Після визначення усіх умов імпортної угоди відбувається виконання сторонами своїх обов'язків за контрактом. Продавець, відповідно до обраного базису постачання, здійснює поставку товару у визначене місце та виконує митні формальності при експорті. ТОВ «Адоніс АВ», у свою чергу, здійснює оплату товару, виконує митне оформлення товару при імпорті та доставляє товар на власний склад з метою подальшого використання у господарській діяльності.

2-й етап є найважливішим для здійснення імпортної операції. Докладніше цей етап описаний у параграфі 1.2 випускної кваліфікаційної роботи.

3-й етап. Доцільно детальніше зупинитися на етапі митного оформлення фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ», узагальнену схему якого наведено на рис. 2.2.

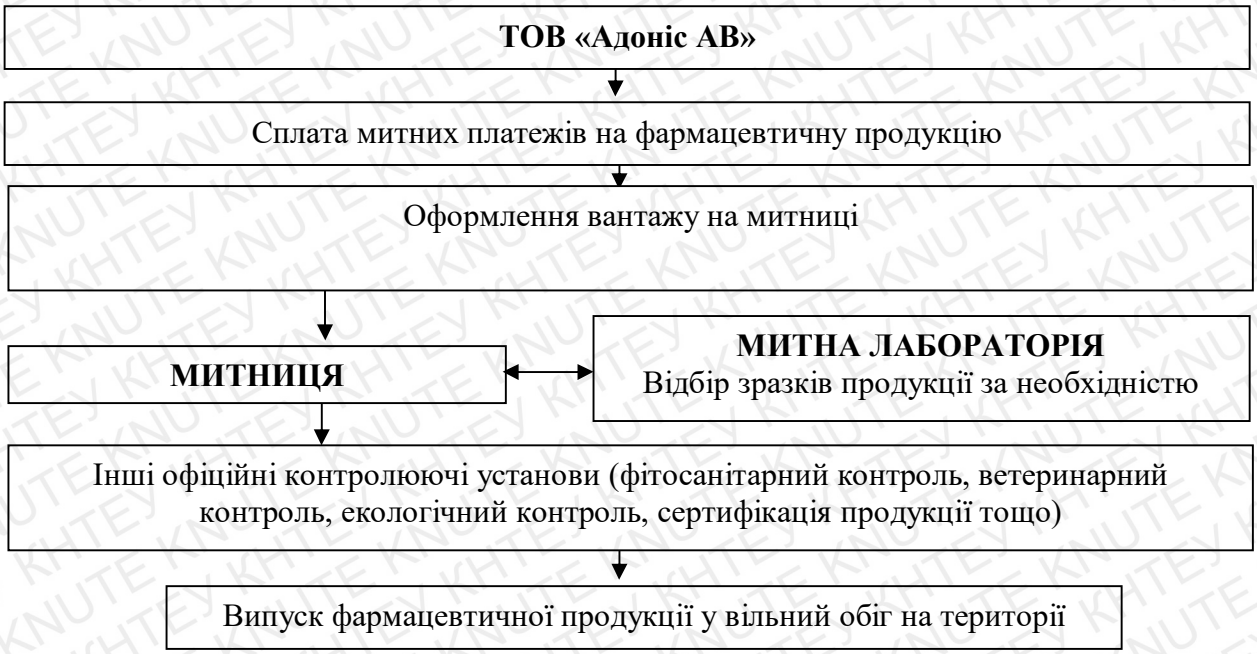

Рис. 2.2. Узагальнена схема митного оформлення імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»

Джерело: складено автором.

Необхідною операцією, яку повинно здійснити ТОВ «Адоніс АВ» перед ввезенням фармацевтичної продукції на митну територію України, є попереднє повідомлення митних органів про такий намір. ТОВ «Адоніс АВ» попередньо повідомляє митний орган, у зоні діяльності якого товари будуть пред'явлені для митного оформлення, про намір ввезти ці товари. Таке повідомлення ТОВ «Адоніс АВ» здійснює шляхом надання попередньої митної декларації. У попередній митній декларації ТОВ «Адоніс АВ» зазначає такі відомості:

- митний режим, у який буде заявлено товар;
- обсяг та вартість партії товару,
- інформація про товар, а також про покупця та продавця;
- інші необхідні відомості на вимогу митного органу.

Така попередня митна декларація подається ТОВ «Адоніс АВ» митному органу, в якому буде проводитися митне оформлення товарів, з метою проведення аналізу ризиків та прискорення виконання митних формальностей. Оскільки попередня митна декларація подається митному органу до моменту фактичного ввезення товарів на митну територію України, вона за своєю суттю є фінансовою гарантією сплати митних платежів ТОВ «Адоніс АВ».

При розміщенні товарів у митний режим імпорту підприємством застосовується митна декларація типу ІМ40. Під час поміщення товарів у митний режим імпорту необхідно надати митному органу документи, що засвідчують підстави та умови ввезення товарів на митну територію України. До стандартного пакету документів, яке ТОВ «Адоніс АВ» подає для митного оформлення, належать такі:

- зовнішньоекономічний договір (контракт), на підставі якого здійснюється імпортна операція;
- митна декларація, заповнена в режимі імпорту (ІМ40);
- документи, що підтверджують країну походження товарів;
- документи, що підтверджують митну вартість товарів;
- товаротранспортні та товаросупровідні документи (накладні, інвойси (рахунки-фактури, рахунки-проформи), пакувальні листи, специфікації та ін.);
- висновок про результати здійснення радіологічного контролю товарів.

З метою подальшої реалізації лікарських засобів, що ввозяться на територію України, ТОВ «Адоніс АВ» протягом п’яти робочих днів після

закінчення митного оформлення вантажу з лікарськими засобами подає органу державного контролю за місцем провадження господарської діяльності заяву про видачу висновку про якість ввезених лікарських засобів.

До заяви додаються такі документи:

– перелік ввезених ТОВ «Адоніс АВ» лікарських засобів, складений за формою, встановленою Держлікслужбою;

– копія сертифіката якості, виданого виробником на кожну серію лікарських засобів, та його переклад, засвідчені підписом керівника ТОВ «Адоніс АВ», що скріплений його печаткою;

– копія митної декларації з відміткою митниці, засвідчена підписом керівника ТОВ «Адоніс АВ», що скріплена його печаткою;

– копія рахунку-фактури (інвойсу);

– копії реєстраційних посвідчень на ввезені лікарські засоби;

копія виданого Держлікслужбою документа, що підтверджує відповідність умов виробництва лікарських засобів вимогам до виробництва лікарських засобів в Україні, крім активних фармацевтичних інгредієнтів.

4-й етап. На цьому етапі відбувається процес ціноутворення на фармацевтичну продукцію ТОВ «Адоніс АВ» для продажу на внутрішньому ринку України, оцінка ефективності імпортної операції. Результати оцінки є підставою для перегляду стратегії імпортної діяльності ТОВ «Адоніс АВ» у наступних періодах. На основі результатів оцінки ефективності імпорту на підприємстві розробляються заходи щодо підвищення результативності імпортних операцій.

Необхідно зауважити, що структура і зміст конкретного зовнішньоекономічного контракту має багато в чому індивідуальний характер і визначається як специфікою предмета угоди, так і ступенем близькості контрагентів.

2.3. Оцінка ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»

Розглянемо обсяги чистого доходу від реалізації імпортної фармацевтичної продукції порівняно з обсягами чистого доходу від реалізації вітчизняної фармацевтичної продукції, а також надання послуг з медичного обслуговування (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка обсягів чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації товарів та послуг, 2013-2017

Показники	Період				
	2013	2014	2015	2016	2017
Чистий дохід від реалізації товарів та послуг, тис. грн, *у тому числі:*	69820	91375	122116	140683	142280
- від надання медичних послуг	36655	49160	65332	80049	81384
- від реалізації імпортної продукції	14383	20833	33093	42627	40550
- від реалізації вітчизняної продукції	18782	21382	23691	18007	20346
Абсолютне відхилення, тис. грн	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013
Чистий дохід від реалізації товарів та послуг, *у тому числі:*	21555	30741	18567	1597	72460
- від надання медичних послуг	12505	16172	14717	1335	44729
- від реалізації імпортної продукції	6450	12260	9534	-2077	26167
- від реалізації вітчизняної продукції	2600	2309	-5684	2339	1564
Темпи зростання, %	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013
Чистий дохід від реалізації товарів та послуг, *у тому числі:*	131	134	115	101	204
- від надання медичних послуг	134	133	123	102	222
- від реалізації імпортної продукції	145	159	129	95	282
- від реалізації вітчизняної продукції	114	111	76	113	108

Джерело: розраховано автором.

Обсяги чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації товарів та послуг на внутрішньому ринку щороку збільшувалися. Найбільше зростання чистого доходу зафіксовано у 2015 р. – на 15%. Протягом досліджуваного періоду чистий дохід збільшився у 2 раза. У вартісному виразі чистий дохід збільшився на 142280 тис. грн. Збільшення чистого доходу протягом 2013-2017 р. відбулося, головним чином, за рахунок зростання чистого доходу від реалізації імпортної продукції майже у 3 раза. На нашу думку, це пов'язано з постійним підвищенням цін на імпортну продукції. Так, у 2014 р. чистий дохід від реалізації імпортної продукції збільшився на 45% порівняно з 2013 р., у 2015 р. – на 59% порівняно з 2014р., а у 2016 р. – на 29% порівняно з 2015 р. У 2017 р. обсяги чистого доходу від імпортної продукції зменшилися на 5% порівняно з попереднім періодом. Чистий дохід від надання медичних послуг теж збільшилася у досліджуваному періоді більш ніж у 2 раза. Найбільше зростання спостерігається у 2014 р. та 2015 р. – на 34% та 33% відповідно порівняно з попереднім періодом. Чистий дохід від реалізації вітчизняної продукції збільшувався повільніше, ніж чистий дохід від надання медичних послуг та реалізації імпортної продукції. У досліджуваному періоді вона збільшилася на 8%. Найбільше зростання відбулося у 2014 р. порівняно з попереднім періодом (на 14%). При цьому у 2016 р. порівняно з 2015 р. чистий дохід від реалізації вітчизняної продукції зменшився на 24%.

У структурі чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації товарів та послуг на внутрішньому ринку переважають обсяги чистого доходу від надання медичних послуг (рис. 2.3). На кінець 2017 р. їх частка у структурі чистого доходу досліджуваного підприємства становила 57,2%, що на 4,7% більше, ніж у 2013 р. Питома вага чистого доходу від реалізації імпортної продукції збільшилася у досліджуваному періоді на 7,9% і становила у 2017 р. 28,5% проти 20,6% у 2013 р. Частка чистого доходу від реалізації вітчизняної продукції впродовж 2013-2017 рр. зменшилася на 12,6%.

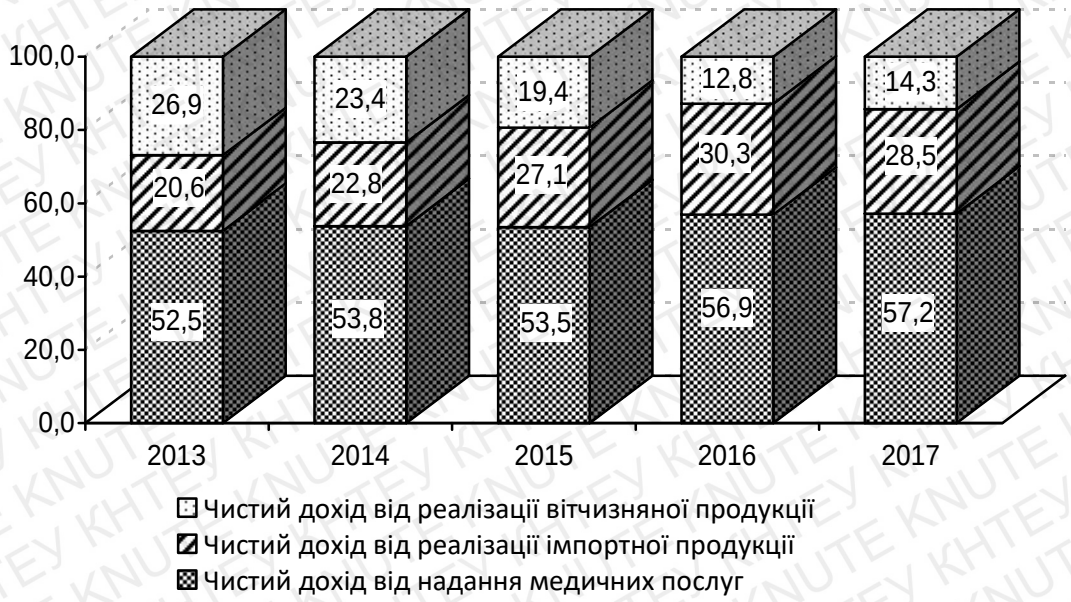

Рис. 2.3. Структура чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації товарів та послуг, 2013-2017, %

Джерело: розраховано автором.

Товарну структуру імпорту ТОВ «Адоніс АВ» представлено чотирма групами товарів (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Динаміка обсягів чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації імпортної продукції за товарною структурою, 2013-2017

Показники	Період				
	2013	2014	2015	2016	2017
Чистий дохід від реалізації імпортної продукції, тис. грн, *у тому числі:*	14383	20833	33093	42627	40550
- лікарські засоби	6127	9062	14957	20077	19180
- вироби медичного призначення	4329	6417	10524	12916	11557
- косметичні засоби	2618	2979	3872	6437	6407
- дієтичні добавки	1309	2375	3740	3197	3406
Абсолютне відхилення, тис. грн	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013
Чистий дохід від реалізації імпортної продукції, *у тому числі:*	6450	12260	9534	-2077	26167
- лікарські засоби	2935	5895	5120	-897	13053
- вироби медичного призначення	2088	4107	2392	-1359	7228
- косметичні засоби	361	893	2565	-30	3789
- дієтичні добавки	1066	1365	-543	209	2097

Закінчення табл. 2.9

Показники	Період				
	2013	2014	2015	2016	2017
Темпи зростання, %	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013
Чистий дохід від реалізації імпортної продукції, *у тому числі:*	145	159	129	95	282
- лікарські засоби	148	165	134	96	313
- вироби медичного призначення	148	164	123	89	267
- косметичні засоби	114	130	166	100	245
- дієтичні добавки	181	157	85	107	260

Джерело: розраховано автором.

Як видно з табл. 2.9, у досліджуваному періоді найбільше зростання обсягів чистого доходу відбулося від реалізації імпортних лікарських засобів (більш ніж у 3 раза). Чистий дохід від реалізації інших груп товарів теж збільшилася. Так, чистий дохід від реалізації виробів медичного призначення збільшилася у 2,7 раза, косметичних засобів – у 2,5 раза, дієтичних добавок – у 2,6 раза. У вартісному виразі обсяг чистого доходу від реалізації імпортних лікарських засобів збільшилися на 13053 тис. грн.

На рис. 2.4 наведено структуру чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації імпортної продукції.

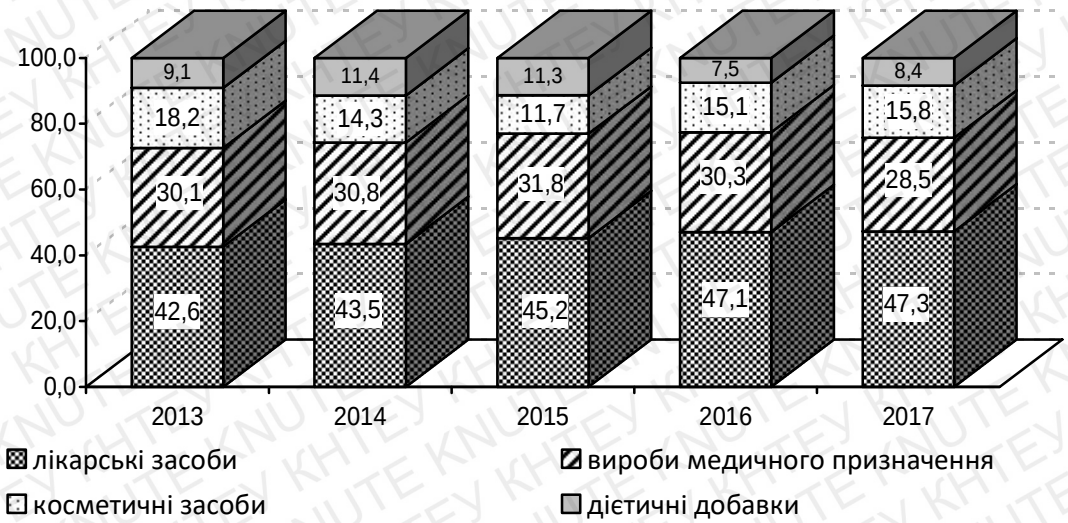

Рис. 2.4. Структура чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації імпортної продукції, 2013-2017, %

Джерело: розраховано автором.

У структурі чистого доходу від реалізації імпортної продукції частка лікарських засобів складає майже 50%. При цьому її питома вага збільшилася у досліджуваному періоді на 4,7%. Другою групою, що має вагому частку у структурі чистого доходу від реалізації імпортної продукції є вироби медичного призначення. Питома вага цієї групи складає 28,5%. Проте протягом 2013-2017 рр. її частка зменшилася на 1,6%. Косметичні засоби становили у 2017 р. 15,8% чистого доходу від імпорту, що на 2,4% менше, ніж у 2013 р. Найменшу частку у структурі чистого доходу від реалізації імпортної продукції складають дієтичні добавки (8,4% у 2017 р. проти 9,1% у 2013 р.).

Географічна структура імпорту досліджуваного підприємства представлена 10 країнами (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Динаміка обсягів чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації імпортної продукції за географічною структурою, 2013-2017

Країни	Період				
	2013	2014	2015	2016	2017
Обсяги, тис. грн					
Білорусь	573	569	573	663	525
Індія	3211	4603	7374	10279	9552
Італія	162	250	379	650	698
Китай	2429	3581	5851	7259	6634
Німеччина	2796	4749	7928	11404	10851
Польща	1031	1584	2507	3323	3525
Росія	867	1077	1343	–	–
Туреччина	332	462	767	1229	1301
Угорщина	1416	1835	2852	3268	3051
Франція	1566	2123	3519	4552	4413
Усього	14383	20833	33093	42627	40550
Абсолютне відхилення, тис. грн	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2017/2013
Білорусь	-4	4	90	-138	-48
Індія	1392	2771	2905	-727	6341
Італія	88	129	271	48	536
Китай	1152	2270	1408	-625	4205
Німеччина	1953	3179	3476	-553	8055
Польща	553	923	816	202	2494
Росія	210	266	-1343	–	-867
Туреччина	130	305	462	72	969
Угорщина	419	1017	416	-217	1635
Франція	557	1396	1033	-139	2847
Усього	6450	12260	9534	-2077	26167

Закінчення табл. 2.10

Країни	Період				
Темпи зростання, %	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2017/2013
Білорусь	99	101	116	79	92
Індія	143	160	139	93	297
Італія	154	152	172	107	431
Китай	147	163	124	91	273
Німеччина	170	167	144	95	388
Польща	154	158	133	106	342
Росія	124	125	–	–	–
Туреччина	139	166	160	106	392
Угорщина	130	155	115	93	215
Франція	136	166	129	97	282
Усього	145	159	129	95	282

Джерело: розраховано автором.

У досліджуваному періоді обсяги імпорту збільшилися зі всіх країн, крім Білорусі та Росії. Імпорт з Білорусі зменшився на 8%, імпорт з Росії з 2016 р. припинився. Проте збільшилися обсяги імпорту з європейських країн.

У структурі імпортних надходжень (табл. 2.11) найбільшу частку складають такі країни, як Німеччина (26,7%), Індія (23,6%) та Китай (16,4%).

Таблиця 2.11

Динаміка географічної структури імпорту ТОВ «Адоніс АВ», 2013-2017

Країни	Період					Відхилення, 2017/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	
Білорусь	4,0	2,7	1,7	1,6	1,3	-2,7
Індія	22,3	22,1	22,3	24,1	23,6	1,3
Італія	1,1	1,2	1,1	1,5	1,7	0,6
Китай	16,9	17,2	17,7	17,0	16,4	-0,5
Німеччина	19,4	22,8	24,0	26,8	26,7	7,3
Польща	7,2	7,6	7,6	7,8	8,7	1,5
Росія	6,1	5,2	4,1			-6,1
Туреччина	2,3	2,2	2,3	2,8	3,2	0,9
Угорщина	9,8	8,8	8,6	7,7	7,5	-2,3
Франція	10,9	10,2	10,6	10,7	10,9	0,0
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	–

Розглянемо детальніше динаміку та структуру імпортних операцій ТОВ «Адоніс АВ». У табл. 2.12 наведено динаміку імпорту підприємства у розрізі країн-контрагентів за товарною структурою.

Таблиця 2.12

Динаміка обсягів імпорту ТОВ «Адоніс АВ», 2013-2017, тис. грн

Група товарів / країна	2013	2014	2015	2016	2017	Відхилення									
						абсолютне					темпи зростання, %				
						2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2017/ 2013
Лікарські засоби	6127	9062	14957	20077	19180	2935	5895	5120	-897	13053	148	165	134	96	313
Франція	1354	1858	3186	3895	3817	504	1328	709	-78	2463	137	171	122	98	282
Індія	3211	4603	7374	10279	9552	1392	2771	2905	-727	6341	143	160	139	93	297
Німеччина	1562	2601	4397	5903	5812	1039	1796	1506	-91	4250	167	169	134	98	372
Вироби медичного призначення	4329	6417	10524	12916	11557	2088	4107	2392	-1359	7228	148	164	123	89	267
Китай	2429	3581	5851	7259	6634	1152	2270	1408	-625	4205	147	163	124	91	273
Угорщина	1416	1835	2852	3268	3051	419	1017	416	-217	1635	130	155	115	93	215
Німеччина	485	1001	1821	2389	1872	516	820	568	-517	1387	206	182	131	78	386
Косметичні засоби	2618	2979	3872	6437	6407	361	893	2565	-30	3789	114	130	166	100	245
Франція	212	265	333	657	596	53	68	324	-61	384	125	126	197	91	281
Польща	387	435	577	1616	1717	48	142	1039	101	1330	112	133	280	106	444
Німеччина	511	629	925	1622	1570	118	296	697	-52	1059	123	147	175	97	307
Італія	162	250	379	650	698	88	129	271	48	536	154	152	172	107	431
Росія	440	369	318	0	0	-71	-51	-318	0	-440	84	86			
Білорусь	573	569	573	663	525	-4	4	90	-138	-48	99	101	116	79	92
Туреччина	332	462	767	1229	1301	130	305	462	72	969	139	166	160	106	392
Дієтичні добавки	1309	2375	3740	3197	3406	1066	1365	-543	209	2097	181	157	85	107	260
Німеччина	238	518	785	1490	1597	280	267	705	107	1359	218	152	190	107	671
Польща	644	1149	1930	1707	1808	505	781	-223	101	1164	178	168	88	106	281
Росія	427	708	1025	–	–	281	317	-1025	0	-427	166	145	0		
Усього	14383	20833	33093	42627	40550	6450	12260	9534	-2077	26167	145	159	129	95	282

Джерело: розраховано автором.

Так, у досліджуваному періоді суттєво збільшилися поставки лікарських засобів та виробів медичного призначення з Німеччини (у 3,7 раза та у 3,9 раза відповідно), косметичних засобів з Польщі (у 4,4 раза) та з Італії (у 4,3 раза), дієтичних добавок з Німеччини (у 6,7 раза).

Структуру імпорту можна побачити у табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Динаміка структури імпорту ТОВ «Адоніс АВ», 2013-2017, %

Країни	Період					Відхилення, 2017/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	
Лікарські засоби	100	100	100	100	100	0,0
Франція	22,1	20,5	21,3	19,4	19,9	-2,2
Індія	52,4	50,8	49,3	51,2	49,8	-2,6
Німеччина	25,5	28,7	29,4	29,4	30,3	4,8
Вироби медичного призначення	100	100	100	100	100	–
Китай	56,1	55,8	55,6	56,2	57,4	1,3
Угорщина	32,7	28,6	27,1	25,3	26,4	-6,3
Німеччина	11,2	15,6	17,3	18,5	16,2	5,0
Косметичні засоби	100	100	100	100	100	0,0
Франція	8,1	8,9	8,6	10,2	9,3	1,2
Польща	14,8	14,6	14,9	25,1	26,8	12,0
Німеччина	19,5	21,1	23,9	25,2	24,5	5,0
Італія	6,2	8,4	9,8	10,1	10,9	4,7
Росія	16,8	12,4	8,2	–	–	-16,8
Білорусь	21,9	19,1	14,8	10,3	8,2	-13,7
Туреччина	12,7	15,5	19,8	19,1	20,3	7,6
Дієтичні добавки	100	100	100	100	100	0,0
Німеччина	18,2	21,8	21	46,6	46,9	28,7
Польща	49,2	48,4	51,6	53,4	53,1	3,9
Росія	32,6	29,8	27,4	–	–	-32,6

Джерело: розраховано автором.

Розрахуємо ефективність імпортних операцій досліджуваного підприємства (табл. 2.14).

Отже, як засвідчують результати розрахунків показників ефективності, імпортні операції ТОВ «Адоніс АВ» здійснювалися ефективно протягом всього досліджуваного періоду.

Таблиця 2.14

Динаміка показників ефективності імпорту ТОВ «Адоніс АВ», 2013-2017, тис. грн

Показник	2013	2014	2015	2016	2017	Відхилення, 2017/2013
Контрактна вартість	5897	8750	14065	18116	17355	11458
Сума ввізного мита	295	437	703	906	868	573
Сума ПДВ	1238	1837	2954	3234	3098	1860
Витрати на збут	885	1312	2110	2717	2603	1718
Собівартість імпортної продукції	8964	13298	21379	26966	25833	16869
Чистий дохід від реалізації імпортної продукції	14383	20833	33093	42627	40550	26167
Ефект імпорту	5419	7535	11714	15661	14717	9298
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,60	1,57	1,55	1,58	1,57	-0,03

Джерело: розраховано автором.

Проте, коефіцієнт ефективності зменшився на 0,03 пункти. Тому підприємству необхідно шукати шляхи підвищення ефективності імпортних операцій.

Висновки до Розділу 2

ТОВ «Адоніс АВ» працює у сфері надання комплексних медичних послуг та реалізації фармацевтичної продукції. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства показав, що ТОВ «Адоніс АВ» протягом досліджуваного періоду отримувало прибуток. Підприємство має достатньо ресурсів, які можуть бути використані для погашення поточних зобов'язань, спроможне сплачувати свою короткотермінову кредиторську заборгованість, забезпечено власними оборотними засобами, для фінансування поточної діяльності підприємства переважно використовується власний капітал. ТОВ «Адоніс АВ» ефективно здійснює діяльність та має можливості розширювати подальшу діяльність.

Імпорт товарів є складовою діяльності ТОВ «Адоніс АВ» та здійснюється підприємством для подальшої реалізації імпортованих товарів на внутрішньому ринку. Досліджуване підприємство імпортує для реалізації на внутрішньому ринку – лікарські засоби, вироби медичного призначення, косметичні засоби, дієтичні добавки. ТОВ «Адоніс АВ» має у своєму складі окремий відділ, що займається організацією імпортних операцій. Проте у складі відділу ЗЕД відсутній агент з митного оформлення, який безпосередньо займається митним оформленням імпортованих ТОВ «Адоніс АВ» товарів. ТОВ «Адоніс АВ» здійснює імпорт за певною схемою, що складається з послідовності дій, які необхідні на тому чи іншому етапі її здійснення. За структурою схема включає чотири головні етапи, кожний з яких регулює прийняття рішень на конкретних ланцюгах здійснення імпортної операції.

Обсяги чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації товарів та послуг на внутрішньому ринку щороку збільшувалися. Збільшення чистого доходу протягом 2013-2017 р. відбулося, головним чином, за рахунок зростання чистого доходу від реалізації імпортної продукції. У структурі чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації товарів та послуг на внутрішньому ринку переважають обсяги чистого доходу від надання медичних послуг. У досліджуваному періоді найбільше зростання обсягів чистого доходу відбулося від реалізації імпортних лікарських засобів, частка яких у структурі чистого доходу від реалізації імпортної продукції складає майже 50%. Географічна структура імпорту досліджуваного підприємства представлена 10 країнами. У досліджуваному періоді обсяги імпорту збільшилися зі всіх країн, крім Білорусі та Росії. Імпорт з Білорусі зменшився на 8%, імпорт з Росії з 2016 р. припинився. Проте збільшилися обсяги імпорту з європейських країн. Результати розрахунків показників ефективності імпорту досліджуваного підприємства засвідчили, що імпортні операції ТОВ «Адоніс АВ» здійснювалися ефективно протягом всього досліджуваного періоду. Проте, коефіцієнт ефективності зменшився на 0,03 пункти. Тому підприємству необхідно шукати шляхи підвищення ефективності імпортних операцій.

РОЗДІЛ 3
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ З ІМПОРТУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТОВ «АДОНІС АВ»

3.1. Визначення напрямів підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»

Останнім часом значно змінилися умови діяльності підприємств-суб'єктів ЗЕД: розширилася їх самостійність, з'явилася можливість виходу на міжнародний ринок, підсилилася конкуренція. У таких умовах діяльності ТОВ «Адоніс АВ» необхідно не тільки вижити, але й бути конкурентоспроможним. Для цього керівництво ТОВ «Адоніс АВ» має виробляти обґрунтовані, мотивовані, оптимальні рішення щодо підвищення ефективності операцій з імпорту.

Керівництво ТОВ «Адоніс АВ» має звертати увагу на актуальні фактори, що впливають на підвищення ефективності операцій з імпорту, здійснювати пошук резервів скорочення витрат, підвищення прибутковості та збільшення економічного ефекту від операцій з імпорту, визначати напрями та комплексно впроваджувати заходи, які сприятимуть підвищенню ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

У попередньому параграфі нами було виявлено, що на ТОВ «АДОНІС АВ» імпортні операції здійснюються достатньо ефективно, втім спостерігається зниження рівня їх результативності, що вказує на доцільність реалізації низки заходів щодо підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ».

На наш погляд, до основних заходів, які сприятимуть удосконаленню організації імпортних операцій ТОВ «АДОНІС АВ» можна віднести зміну умов постачання продукції з європейських країн, автоматизацію процесу

управління імпортним операціями, впровадження системи управління ризиками, удосконалення системи підвищення кваліфікації персоналу, що працює у сфері організації імпорту та збуту імпортної продукції (рис.3.1).

Рис. 3.1. Напрями підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»

Одним з основних завдань підприємства на нинішньому етапі є зміна базису постачання продукції. На сьогодні операції підприємства з європейських країн здійснюються на умовах CIP Київ, що, з одного боку, є зручним для підприємства, зважаючи на те, що усю відповідальність за доставку продукції до місця призначення несе продавець. Втім вартість транспортування та страхування, запропоновані постачальником, не є оптимальними для ТОВ «Адоніс АВ». На наш погляд, ТОВ «Адоніс АВ» для здійснення імпорту з європейських країн доцільно обрати умову постачання, за якої підприємство самостійно здійснюватиме страхування та транспортування територією України.

Це пов’язано з тим, що саме транспортування постачальником продукції територією України є найбільш витратним, таким чином,

здійснюючи перевезення самостійно (тим більш за наявності власних вантажних автомобілів), підприємство матиме можливість мінімізувати витрати у середньому на 1,5% (такою є націнка на транспортування продукції зарубіжним постачальником територією України, що пов'язано з низькою якістю українських доріг).

Таким чином, пропонуємо ТОВ «Адоніс АВ» використовувати умову постачання DAP-кордон України (конкретне місце переходу ризиків визначатиметься маршрутом перевезення), а транспортування територією України здійснювати власними силами. Фактично, більшість ризиків, як і раніше, покладатиметься на зарубіжних контрагентів, втім витрати підприємства будуть нижчими, що позитивно позначиться на показниках ефективності імпорту підприємства.

На наш погляд, позитивний вплив на діяльність ТОВ «Адоніс АВ» здійснить автоматизація процесу управління ЗЕД. На сьогодні єдиною програмою усі розрахунки ефективності ЗЕД, як і показників фінансового стану, здійснюються підприємством з використанням стандартних офісних програм, що ускладнює виявлення трендів та унеможливлює ефективне прогнозування параметрів ЗЕД. На нашу думку, підприємству необхідно використовувати у діяльності програмне забезпечення, яке дозволить аналізувати дані про ЗЕД підприємства протягом усього терміну діяльності підприємства, а також робити обґрунтовані прогнози динаміки імпорту на майбутні періоди.

З огляду на те, що у своїй діяльності ТОВ «Адоніс АВ» використовує програмні продукти компанії Microsoft, доцільною є закупівля для використання на підприємстві програмного продукту «Megapolis.DocNet». Дана система забезпечує інформаційну підтримку процесів планування та прийняття управлінських рішень на основі усієї наявної вихідної інформації. Впровадження системи дозволяє підвищити прозорість планування для керівництва та власників організації. Система підтримує отримання різної

аналітичної звітності для всіх етапів зовнішньоторговельних операцій – вибору контрагенту, організації постачання, аналізу отриманих результатів.

Автоматизація системи управління імпортними операціями є передумовою підвищення їх ефективності. Вона забезпечує прозорість планування та контролю, обґрунтоване прийняття рішень в області ЗЕД, більш ефективне управління витратами. Окрім цього, автоматизація процесу управління імпортними операціями дозволить ТОВ «Адоніс АВ» забезпечити зниження ризиків, спростити процедури планування та звітності, надасть можливість колективного планування.

Використання окремих модулів програмного продукту «Megapolis.DocNet» дозволяє також забезпечити віддалений доступ усіх працівників підприємства до документів, що створювалися з використанням даного продукту. Це дозволяє підвищити ефективність роботи усіх структурних підрозділів підприємства, оскільки за умови наявності доступу до документації з боку керівництва та працівників решти підрозділів, оперативність та рівень її підготовки підвищаться.

Програмою «Megapolis.DocNet» передбачено можливість здійснення фінансового аналізу та планування. З огляду на те, що діяльність підприємства на сьогодні базується переважно на імпорті, це дозволить оптимізувати операційні витрати, що справить позитивний вплив на показники ефективності імпорту. Перевагою програмного продукту «Megapolis.DocNet» є те, що окрім власне розрахунків він спроможний запропонувати достатньо ґрунтовний аналіз, який, після доповнення його працівником, що має більш повну інформацію про діяльність підприємства, зможе служити підґрунтям для якісного фінансового планування.

Проблемою підприємства, в результаті неуваги до якої відбувається зниження рівня результативності імпорту ТОВ «Адоніс АВ», є відсутність системи управління ризиками. Досліджувана компанія, з огляду на специфіку сфери функціонування, стикається зі значною кількістю ризиків, управління

якими нині на підприємстві не здійснюється. Зокрема, на сьогодні імпорт компанії є надмірно концентрованим, у контракти підприємства не включаються валютні застереження, що провокує виникнення валютних ризиків, активізується діяльність компаній-конкурентів, що також справляє негативний вплив на функціонування компанії.

Для оптимізації співвідношення ризиків та прибутків, доцільно, на нашу думку, автоматизувати обробку даних щодо діяльності підприємства, та факторів, що на неї впливають, та здійснювати аналіз ризиків на основі складних моделей статистичного і економетричного аналізу, інструментів для побудови достовірних і точних прогнозів, можливості для чого надають автоматизовані системи управління ризиками.

З огляду на вартість та якісні характеристики, а також сумісність з іншими програмними продуктами, ТОВ «Адоніс АВ» доцільно використовувати «Expert Business Impact Analysis System». Його основними конкурентними перевагами є оцінка ринкових ризиків за допомогою методології, що вимагає потужного математичного апарату, оцінка стратегії хеджування, забезпечення відповідності всім сучасним тенденціям і стандартам в галузі управління ризиками та прогнозування, формування інтелектуального сховища інформації про ризики, підвищення якості обробки вихідних даних та результатів.

Комплексне рішення «Expert Business Impact Analysis System» допомагає проводити аналіз ризиків, накопичуючи інформацію про внутрішню систему контролю, оцінюючи і тестуючи її елементи. Вказуються слабкі сторони елементів контролю і надаються відповідні рекомендації щодо виправлення ситуації. Оцінка дієвості елементів контролю всередині компанії може бути здійснення за різними зрізами (наприклад, за видами діяльності, за підрозділами). Крім того, для порівняння можна зробити аналіз відносної ефективності контролю в різних функціональних одиницях. Система для управління ризиками надасть ТОВ «Адоніс АВ» єдине

середовище для управління даними, аналізу ризиків та підготовки звітів про ризики. В результаті працівники компанії зможуть оперативно отримувати всі необхідні їм дані про переваги та недоліки діяльності підприємства, що справить позитивний вплив на процес управління як господарською діяльністю в цілому, так і імпортними операціями зокрема

На наш погляд, реалізація наданих пропозицій сприятиме підвищенню ефективності імпортної діяльності підприємства, оскільки дозволить істотно знизити операційні витрати. Це можна пояснити тим, що за умови розширення обсягів діяльності підприємству не доведеться наймати нових працівників і, відповідно, підвищувати витрати на оплату праці, оскільки частину функцій нинішніх працівників буде автоматизовано, а отже перелік їх обов'язків може бути розширений. Окрім цього, підприємство матиме можливість постійно відслідковувати зміни у поточному фінансовому стані, що також справить позитивний вплив на його діяльність.

Підвищенню ефективності імпорту сприятиме також надання існуючим клієнтам підприємства привабливих умов закупівлі продукції. Мова йде, в першу чергу, про запровадження системи знижок, які дозволять кожному з клієнтів обрати найзручніші для нього умови співпраці з підприємством. Впровадження знижок доцільно проводити разом з підвищенням цін на продукцію.

Постійні клієнти, за рахунок існування знижок, отримають можливість купувати продукцію на нинішніх умовах, а нові – отримуватимуть продукцію за вищими цінами, і зможуть отримати знижку лише у випадку купівлі продукції на найбільш вигідних умовах.

Одним з напрямів підвищення ефективності імпортних операцій для ТОВ «АДОНІС АВ» є перегляд системи розрахунків з постачальниками. Так, у випадку, коли досліджуване підприємство отримує від виробників знижки за авансову оплату, її використання є виправданим, проте при розрахунках з переважною частиною постачальників, тим більше, якщо між ними та ТОВ

«Адоніс АВ» існують достатньо тривалі партнерські відносини, доцільно наполягати на використанні інкасованої форми розрахунків.

Інкасовою операцією називають форму розрахунків за зовнішньоторговельною угодою, яка полягає в тому, що експортер доручає своєму банку одержати від імпортера певну суму валюти при передаванні останньому відповідних товарних документів. Перевагами для ТОВ «Адоніс АВ» у даному випадку будуть: здійснення оплати товарів тільки проти документів, які засвідчують фактичне виконання принципалом своїх зобов'язань із відвантаження товарів та отримання документального підтвердження відповідності відвантажених товарів умовам договору до здійснення оплати.

На наш погляд, використання інкасованої форми розрахунків сприятиме мінімізації ризиків підприємства, що є важливим чинником підвищення ефективності його діяльності.

Таким чином, здійснений аналіз засвідчив, що на підприємстві існують резерви підвищення ефективності імпорту. Мова йде, в першу чергу, про зміну умов постачання для мінімізації транспортних витрат, автоматизацію процесу управління імпортними операціями та підвищення рівня обґрунтованості управлінських рішень у сфері ЗЕД, а також налагодження нових бізнес контактів з покупцями на внутрішньому ринку.

На нашу думку, реалізація заходів у кожній із зазначених сфер сприятиме зростанню чистого доходу та мінімізації витрат, що призведе до підвищення рівня ефективності імпорту. Окрім цього, реалізація наданих нами пропозицій сприятиме покращенню іміджу підприємства, що також справить позитивний вплив на динаміку імпортних операцій компанії.

У ситуації, яка склалася, ТОВ «Адоніс АВ» доцільно використовувати усі наявні резерви для підвищення результативності імпортних операцій, що вказує на доцільність реалізації наданих пропозицій у практичній діяльності досліджуваного підприємства.

3.2. Розроблення комплексу заходів підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ»

Підвищенню ефективності імпортних операцій ТОВ «Адоніс АВ» сприятиме зниження витрат та підвищення чистого доходу від реалізації продукції. Таким чином, доцільним є розробка комплексу заходів для досягнення зазначених цілей.

Значну роль при підвищенні ефективності зовнішньоекономічних операцій відіграє організація оптимального транспортного забезпечення, оскільки жодна зовнішньоторговельна операція не обходиться без використання транспортних засобів. Процесу переміщення товарів передує підготовка товару до перевезення, доставка до магістральних видів транспорту, навантажувальні роботи у пунктах відправлення тощо. На ефективність організації транспортного забезпечення при здійсненні зовнішньоекономічних операцій впливають багато чинників. Особливу увагу варто зосередити на тих, які можуть заважати ефективній організації транспортування.

Організовуючи транспортування продукції, варто передбачати можливі негативні моменти та прораховувати наперед пов’язані з ними витрати, що допоможе підприємству застрахуватися від можливих збитків. Важливо зазначити, що вибір правильного транспортного забезпечення базується на основі даних про товар, який перевозиться, відстань перевезення, інформації щодо необхідності використання конкретного транспорту.

При встановленні контрактної ціни певного товару застосовуються різні поправки, найважливішими з яких є базисні умови постачання. Питання про оптимальний вибір умов постачання при укладанні зовнішньоторговельного контракту виникає досить часто. Менеджер повинен передбачити ті юридичні, податкові і бухгалтерські наслідки, які спричиняють вибір тієї або іншої базисної умови постачання товарів.

Під базисними умовами постачання розуміють умови відображення у фактурній ціні витрат на транспортування, завантаження, розвантаження, страхування та митне оформлення товарів у разі їхнього перетину митного кордону тієї чи іншої країни. Таким чином, базисні умови постачання впливають на формування додаткових витрат на організацію, а отже, і на очікуваний фінансовий результат імпортної операції.

Як зазначалося у параграфі 3.1, імпортні операції з європейських країн ТОВ «Адоніс АВ» здійснює на умовах постачання CIP Київ. Згідно з цією умовою поставки продавець доставить товар перевізнику чи іншій особі в узгодженому місці, призначені продавцем. Продавець зобов'язаний укласти угоду перевезення та сплатити витрати, пов'язані з перевезенням товару до названого пункту призначення. Крім того, за умовою CIP продавець укладає угоду страхування, що покриває ризик втрати або пошкодження товару під час перевезення. Продавець зобов'язаний забезпечити страхування з мінімальним покриттям. До обов'язків продавця належить оплата, якщо буде потрібно, витрат за виконання митних формальностей, необхідних для вивезення товару, сплата вивізного мита, податків та зборів, а також витрат за його перевезення через треті країни, якщо вони за умовами угоди покладені на продавця. Якщо перевезення здійснюється декількома перевізниками, перехід ризику відбувається в момент передачі товару першому перевізнику.

На нашу думку, недоліком вибору такої умови постачання для ТОВ «Адоніс АВ» є те, що продавець сам оплачує страхування, а також витрати на перевезення товару від кордону до Києва. Тому, на нашу думку, при здійсненні імпортних операцій підприємству доцільно використовувати умову постачання DAP-кордон України.

Термін DAP «Постачання в місці призначення» постачання здійснюється також в узгодженому місці призначення шляхом надання товару в розпорядження покупця, але готовим для розвантаження. Продавець зазнає всі ризики, пов'язані з доставкою товару у погоджене місце. DAP

вимагає від продавця виконання митних формальностей для вивезення, якщо такі застосовуються. Проте продавець не зобов'язаний виконувати митні формальності для ввезення, сплачувати імпортні мита або виконувати інші митні формальності під час ввезення.

Розподіл обов'язків між продавцем і покупцем для умов постачання CIP і DAP згідно з Інкотермс-2010 наведено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Розподіл обов'язків між продавцем і покупцем для умов постачання CIP і DAP згідно з Інкотермс-2010

<table>
<tr><td rowspan="2">Обов'язки (для ввезення)</td><td colspan="2">Умови постачання</td></tr>
<tr><td>CIP</td><td>DAP</td></tr>
<tr><td>Митне очищення</td><td>Покупець</td><td>Покупець</td></tr>
<tr><td>Перевезення</td><td>Продавець</td><td>Продавець</td></tr>
<tr><td>Місце поставки*</td><td rowspan="2">Місце передачі товару першому перевізнику</td><td rowspan="3">Транспорт у місці призначення</td></tr>
<tr><td>Перехід ризиків</td></tr>
<tr><td>Перехід витрат</td><td>Місце призначення</td></tr>
<tr><td>Страхування</td><td>Продавець</td><td>–</td></tr>
</table>

* Момент, коли ризик втрати або пошкодження товару переходить від продавця до покупця.

Здійснюючи страхування та транспортування товарів територією України самостійно, ТОВ «Адоніс АВ» матиме можливість мінімізувати витрати. Витрати підприємства будуть нижчими, що позитивно позначиться на показниках ефективності імпорту підприємства.

Для постійного моніторингу стану ринку підприємству доцільно здійснювати маркетингові дослідження у мережі Інтернет, а також брати участь у виставках. Окрім цього, для утримання існуючих клієнтів та залучення нових підприємству доцільно використовувати гнучку цінову політику.

Що стосується мінімізації витрат, то тут компанії доцільно намагатися отримати знижки від виробників продукції за купівлю значних партій та широкого асортименту продукції. Окрім цього, оптимізації витрат сприятиме

зміна мотиваційної системи та системи розвитку персоналу ТОВ «Адоніс АВ».

Мінімізації ризиків компанії сприятиме також зміна умов оплати за товари – ТОВ «Адоніс АВ» варто переглянути існуючі договори задля використання інкасованої форми розрахунків за продукцію. Це дозволить підприємству уникнути загроз недобросовісного виконання контрагентами власних зобов'язань і, відповідно, додаткових витрат.

За умови автоматизації процесу управління імпортними операціями та зміни базису постачання реалізація викладених вище пропозицій сприятиме підвищенню ефективності імпорту та покращенню фінансових результатів підприємства.

Кошторис витрат підприємства на реалізацію заходів у сфері автоматизації управління бізнес-процесами на підприємстві представлено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Витрати на автоматизацію процесу управління імпортом на ТОВ «Адоніс АВ», 2019-2021

Захід з автоматизації	Вартість реалізації, грн		
	«Megapolis. DocNet»	«Expert Business Impact Analysis System»	Разом
2019 р.			
Придбання ліцензії	210000	186000	396000
Налаштування додаткових модулів для автоматизації аналізу показників фінансово-господарського стану	7300	-	7300
Щомісячне оновлення	3000	2500	5500
Підключення до локальної мережі	4000	3000	7000
Навчання персоналу	6500	5200	11700
Усього, 2019	230800	196700	427500
2020 р.			
Інформаційне супроводження програми	30000	26000	56000
2021 р.			
Інформаційне супроводження програми	30000	26000	56000
Усього 2019-2021 рр.	290800	248700	539500

Джерело: складено автором за інформацією [56].

Отже, у перший рік впровадження інформаційних продуктів у діяльність підприємства потребує 427500 грн (230800 грн – для «Megapolis.DocNet» та 196700 грн – для «Expert Business Impact Analysis System»). У подальші два роки використання цих продуктів необхідно буде інформаційне супроводження програми, витрати на яке складатимуть 56000 грн щорічно. Загалом у період 2019-2021 рр. витрати на автоматизацію системи управління імпортом для ТОВ «Адоніс АВ» складатимуть 539500 грн.

До заходів, які сприяють мінімізації витрат підприємства належить також підвищення кваліфікації персоналу. Воно дозволить уникнути прорахунків та необґрунтованих витрат у сфері ЗЕД, а також істотно оптимізувати витрати на оплату праці. Пропонуємо ТОВ «Адоніс АВ» скористатися системою, яка нині все частіше використовується на зарубіжних підприємствах – не самостійно організовувати навчання працівників, а стимулювати їх до самовдосконалення. Зокрема, доцільним вважаємо введення на підприємстві системи надбавок на рік, рівень яких залежатиме від того, які заходи щодо підвищення кваліфікації були вжиті працівником у попередньому періоді.

З метою запровадження такої системи пропонуємо наприкінці кожного року надавати усім працівникам компанії, у тому числі і технічному персоналу за їх бажанням, спеціальних анкет, заповнення яких дозволить виявити ступінь самовдосконалення працівників підприємства у звітному році. До інформації, що має бути отримана у ході анкетування, належать дані про: посаду працівника, стаж його роботи, рівень освіти, відповідність освіти посаді, стажування, які проходив працівник протягом останнього року (підтверджені відповідними сертифікатами, дипломами, довідками), відвідання працівником профільних курсів або курсів за суміжними галузями діяльності (підтверджені дипломом, довідкою чи чеком про оплату занять), знання працівником іноземної мови (мов), рівень володіння ними тощо.

За результатами анкетування на ТОВ «Адоніс АВ» має бути складений рейтинг працівників, на основі якого має бути визначений рівень надбавки за кваліфікацію. Процес встановлення такої надбавки має бути прозорим для того, щоб стимулювати усіх членів трудового колективу займатися саморозвитком (табл.3.3).

Таблиця 3.3

Пропозиції щодо оцінювання кваліфікації працівників ТОВ «АДОНІС АВ» з метою її підвищення

Дані щодо кваліфікації	Принцип оцінки
Посада працівника, стаж його роботи	Оцінювання здійснюється залежно від стажу роботи працівника на аналогічній посаді, не обов'язково у даній компанії.
Рівень освіти, відповідність освіти посаді, на якій працює робітник	У випадку відповідності освіти посаді та наявності повної вищої освіти працівник вважається кваліфікованим, за неповної вищої освіти кваліфікація має бути підвищена.
Стажування, профільні курси, які проходив працівник протягом останнього року	Оцінювання здійснюється залежно від кількості курсів підвищення кваліфікації та їх відповідності посаді, яку займає працівник
Знання працівником іноземної мови (мов), рівень володіння ними	Оцінювання здійснюється за рівнем володіння іноземною мовою (іноземними мовами).

Джерело: складено автором.

Після того, як кожен з працівників пройде анкетування, має бути оцінена кваліфікація усіх працівників та визначено рівень надбавки на наступний рік. На нашу думку, запровадження надбавки за кваліфікацію та прозорість системи її встановлення сприятимуть підвищенню рівня теоретичних знань працівників, оскільки вони усвідомлюватимуть, що рівень їх заробітної плати значним чином залежить від їх дієвості.

На сьогодні в Україні проходить значна кількість семінарів та конференцій, що є безкоштовними, а отже впровадження подібної системи

підвищення кваліфікації не призведе до зростання витрат організації на оплату праці. До того ж, значна кількість тренінгів та семінарів носять інтерактивний характер, що дозволить персоналу компанії підвищити рівень знань та вмінь у позаробочий час.

Подібна система підвищення кваліфікації персоналу нині лише починає впроваджуватися у світі, оскільки світова фінансова криза сприяла проведенню підприємствами політики жорсткої економії. З огляду на це, подібний досвід можу бут використаний і ТОВ «Адоніс АВ» зокрема для підвищення кваліфікації персоналу, що працює у сфері організації імпорту та збуту імпортної продукції.

Підвищенню ефективності імпортних операцій сприятиме також зміна системи оплати праці. Так, необхідно замінити систему оплати праці з уніфікованої, на диференційовану: працівники підприємства, діяльність яких є найбільш результативною, мають отримувати вищу у порівнянні з колегами заробітну плату. Витрати на реалізацію запропонованих змін не будуть для ТОВ «Адоніс АВ» значними: зміна системи мотивування не вимагатиме додаткових витрат чи збільшення фонду оплати праці, оскільки наші пропозиції спрямовані на оптимізацію розподілу тих коштів, що на нинішньому етапі витрачаються ТОВ «Адоніс АВ».

Отже, з огляду на те, що підприємство реалізує на внутрішньому ринку імпортну продукцію, його успіх на пряму залежить від ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Автоматизація ЗЕД здійснить позитивний вплив на ринкові позиції підприємства та його фінансові результати.

Таким чином, ТОВ «Адоніс АВ» має можливість підвищити ефективність імпортних операцій шляхом реалізації низки заходів, що стосуються як безпосередньо імпорту, так і організації діяльності підприємства у цілому.

3.3. Прогнозні показники ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ» з урахуванням запропонованих заходів

Попри те, що автоматизація процесу управління ЗЕД вимагає значних витрат, реалізація зазначених заходів сприятиме підвищенню ефективності імпортних операцій ТОВ «АДОНІС АВ» та дозволить оптимізувати витрати підприємства.

Ефект від автоматизації бізнес-процесів на ТОВ «А.В.М.» представлено у табл. 3.4. Отже, у перший рік витрати на впровадження автоматизованих систем управління призведуть до зростання витрат, втім починаючи з 2-го року економія витрат переважатиме над початковими інвестиціями, що обумовить існування додатного ефекту.

Таблиця 3.4

Ефект від автоматизації бізнес-процесів на ТОВ «АДОНІС АВ», 2019-2021

Показник	Обсяг витрат/економії		
	2019	2020	2021
Витрати на автоматизацію бізнес-процесів, грн.	427500	-	-
Витрати на обслуговування програмного забезпечення, грн.	20	56000	56000
Економія витрат на оплату праці (на рік), грн.	120000	120000	120000
Економія витратних матеріалів, грн.	14000	14000	14000
Ефект від автоматизації бізнес-процесів, грн.	-82000	114000	114000

Таким чином, використання запропонованих програмних продуктів у практичній діяльності підприємства є доцільним.

Окрім цього, як зазначалося, автоматизація бізнес-процесів сприятиме мінімізації ризиків, що також справить позитивний ефект на діяльність підприємства, який, проте, кількісно оцінити досить важко.

В умовах розвитку ринкових відносин ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства залежить від фінансового планування, при цьому, безпосередня роль приділяється прогнозуванню фінансових результатів підприємства. Досвід розвинених країн свідчить про те, що прогнозування прибутку як абсолютного кінцевого показника діяльності підприємства дає можливість уникати значних прорахунків та пов'язаних з ними втрат. З метою нейтралізації ризику неприбутковості та покращення фінансової діяльності, прибуток підприємства потребує постійного аналізу та прогнозування. Тому досить важливим є питання щодо визначення і застосування прогнозної моделі на рівні підприємства.

Отримання інформації про майбутнє, передбачення можливих або бажаних змін фінансових результатів сучасних підприємств є необхідним елементом формування їх ринкової стратегії. Прогнозування є основою розробки довготермінових та середньотермінових прогнозів щодо економіки підприємства в цілому та його окремих структурних підрозділів.

Необхідність прогнозування прибутку обумовлена тим, що через часті зміни в економіці без прогнозу показників фінансових результатів підприємство не зможе планувати розвиток матеріально-технічної бази, свої витратні статті, віддача яких не співпадає в часі з їх здійсненням. Також прогнозування надає можливість отримання науково-обґрунтованого висновку про їх можливі фінансові результати, термін досягнення бажаних результатів або навпаки – застерегти про небажані зміни та необхідність прийняття певних рішень.

У процесі планування прибутку підприємства можуть використовуватися різноманітні методи прогнозування. Метод екстраполяції є порівняно простим у застосуванні та дає змогу спрогнозувати обсяг маржинального, валового, чистого та операційного прибутків. Змістом цього методу є поширення висновків, отриманих зі спостережень за однією частиною явища, на іншу його частину.

Для того, щоб оцінити доцільність реалізації запропонованих ТОВ «Адоніс АВ» заходів, доцільно розрахувати прогнозні показники ефективності імпортної діяльності за умови реалізації запропонованих заходів та за умови збереження наявних нині тенденцій. Для прогнозування показників ефективності імпорту «Адоніс АВ» за умови збереження існуючих тенденцій застосуємо метод екстраполяції.

При цьому, при здійсненні прогнозу за умови реалізації пропозицій нами було враховано, що витрати підприємства на доставку знизяться на 1,5%, операційні витрати внаслідок автоматизації бізнес-процесів знизяться на 7%, хоча у 2019 році буде понесено витрати, пов'язані з купівлею програм (вартість включена до операційних витрат відповідно до частки кожного з товарів у товарообороті). Зауважимо, що при прогнозуванні показників ефективності за умови реалізації наданих пропозицій нами не враховувалися темпи зростання обсягів збуту попередніх періодів – результати 2017 року корегувалися лише на очікуваний ефект від наданих пропозицій. Тому, вірогідним є те, що обсяги доходів підприємства за умови реалізації наданих пропозицій будуть більшими за представлені у таблицях.

На першому етапі нами було розраховано прогнозні показники ефективності імпорту фармацевтичної продукції. Як видно з представленої таблиці, за умови збереження існуючих тенденцій імпорт продукції буде ефективним та рівень ефективності матиме тенденцію до зростання, втім за умови реалізації наданих пропозицій спостерігатиметься істотне зростання рівня ефективності зовнішніх закупівель (табл. 3.5).

Дані табл. 3.5 свідчать, що за умови збереження нинішніх тенденцій до 2021 року ефект імпортних операцій зросте на 5567 тис. грн порівняно з 2017 р. та на 4172 тис. грн – порівняно з 2018 р., коефіцієнт ефективності – на 0,04 та 0,03 пункти відповідно.

Таблиця 3.5

Динаміка прогнозних показників ефективності імпорту ТОВ «Адоніс АВ» за умови збереження нинішніх тенденцій, 2019-2021, тис. грн

Показник	2017 (факт)	2018 (план)	Прогноз			Відхилення	
			2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2018
Контрактна вартість	17355	18223	19134	20091	21095	3740	2872
Сума ввізного мита	868	894	921	948	977	109	83
Сума ПДВ	3098	3823	4011	4208	4414	1316	591
Витрати на збут	2603	4946	5457	6061	6777	2265	1831
Собівартість імпортної продукції	25833	27886	29523	31308	33263	7430	5377
Чистий дохід від реалізації імпортної продукції	40550	43997	47209	50277	53545	12995	9548
Ефект імпорту	14717	16111	17686	18969	20283	5567	4172
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,57	1,58	1,60	1,61	1,61	0,04	0,03

Джерело: розраховано автором.

Проте, за умови реалізації наданих пропозицій до 2021 року ефект імпортних операцій зросте на 6977 тис. грн порівняно з 2017 р. та на 5582 тис. грн – порівняно з 2018 р., коефіцієнт ефективності – на 0,09 та 0,08 пункти відповідно.

Таблиця 3.6

Динаміка прогнозних показників ефективності імпорту ТОВ «Адоніс АВ» за умови реалізації наданих пропозицій, 2019-2021, тис. грн

Показник	2017 (факт)	2018 (план)	Прогноз			Відхилення	
			2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2018
Контрактна вартість	17355	18223	18952	19710	20498	3143	2275
Сума ввізного мита	868	894	920	947	974	106	80
Сума ПДВ	3098	3823	3974	4131	4294	1196	471
Витрати на збут	2603	4946	5501	6167	6969	2457	2023
Собівартість імпортної продукції	25833	27886	29347	30955	32735	6902	4849
Чистий дохід від реалізації імпортної продукції	40550	43997	47231	50702	54429	13879	10432
Ефект імпорту	14717	16111	17884	19748	21693	6977	5582
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,57	1,58	1,61	1,64	1,66	0,09	0,08

Джерело: розраховано автором.

Подібна динаміка прогнозних показників пояснюється тим, що за умови реалізації наданих пропозицій спостерігатиметься зниження собівартості за зростання обсягів чистого доходу. При цьому у 2019 році рівень ефективності зросте незначно, оскільки необхідно буде понести витрати щодо автоматизації бізнес-процесів, які у наступних роках зведуться виключно до обслуговування налагоджених програмних продуктів.

На наступному етапі було розраховано прогнозні показники фінансових результатів діяльності ТОВ «Адоніс АВ» за умови збереження нинішніх тенденцій (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Динаміка прогнозних показників фінансових результатів діяльності ТОВ «Адоніс АВ» за умови збереження нинішніх тенденцій, 2019-2021, тис. грн

Стаття	2017 (факт)	2018 (план)	Прогноз			Відхилення	
			2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	142280	159354	178476	199893	223880	81600	64527
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	81109	90842	101743	113952	127627	46518	36785
Валовий: прибуток	61171	68512	76733	85941	96254	35083	27742
Інші операційні доходи	4673	5234	5862	6565	7353	2680	2119
Адміністративні витрати	9047	10133	11349	12710	14236	5189	4103
Витрати на збут	3348	3750	4200	4704	5268	1920	1518
Інші операційні витрати	12456	13951	15625	17500	19600	7144	5649
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	40993	45912	51422	57592	64503	23510	18591
Інші доходи	304	340	381	427	478	174	138
Фінансові витрати	11237	12585	14096	15787	17682	6445	5096
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	30060	33667	37707	42232	47300	17240	13633
Витрати (дохід) з податку на прибуток	5506	6167	6907	7736	8664	3158	2497
Чистий фінансовий результат: прибуток	24554	27500	30801	34497	38636	14082	11136

Джерело: розраховано автором.

Як видно з табл. 3.7, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) має збільшитися у 2021 р. порівняно з 2017 р. на 81600 тис. грн, порівняно з 2018 р. – на 64527 тис. грн. Чистий фінансовий результат у вигляді прибутку відповідно збільшиться на 14082 тис. грн та 11136 тис. грн.

У табл. 3.8 містяться результати прогнозних показників фінансових результатів діяльності ТОВ «Адоніс АВ» за умови реалізації наданих пропозицій.

Таблиця 3.8

Динаміка прогнозних показників фінансових результатів діяльності ТОВ «Адоніс АВ» за умови реалізації наданих пропозицій, 2019-2021, тис. грн

Стаття	2017 (факт)	2018 (план)	Прогноз			Відхилення	
			2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	142280	159354	181663	208549	240040	97760	80687
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	81109	90842	103560	118887	136839	55730	45997
Валовий: прибуток	61171	68512	78103	89662	103201	42030	34690
Інші операційні доходи	4673	5234	5966	6850	7884	3211	2650
Адміністративні витрати	9047	10133	11551	13261	15263	6216	5131
Витрати на збут	3348	3750	4275	4907	5648	2300	1899
Інші операційні витрати	12456	13951	15904	18258	21014	8558	7064
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	40993	45912	52340	60086	69159	28166	23247
Інші доходи	304	340	388	446	513	209	172
Фінансові витрати	11237	12585	14347	16471	18958	7721	6372
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	30060	33667	38381	44061	50714	20654	17047
Витрати (дохід) з податку на прибуток	5506	6167	7030	8071	9289	3783	3122
Чистий фінансовий результат: прибуток	24554	27500	31351	35990	41425	16871	13925

Джерело: розраховано автором.

Як свідчать результати розрахунків, наведені у табл. 3.8, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за умови реалізації наданих пропозицій має збільшитися у 2021 р. порівняно з 2017 р. на 97760 тис. грн, порівняно з 2018 р. – на 80687 тис. грн. Чистий фінансовий результат у вигляді прибутку відповідно збільшиться на 16871 тис. грн та 13925 тис. грн.

Таким чином, здійснений нами прогноз свідчить про те, що за умови реалізації запропонованих заходів ефективність імпортних операцій ТОВ «Адоніс АВ» значно зросте у порівнянні з варіантом, за якого компанія не вживатиме жодних з запропонованих заходів. Перегляд умов договорів, удосконалення системи мотивації персоналу та автоматизація бізнес-процесів справлять позитивний вплив на діяльність ТОВ «Адоніс АВ» протягом найближчих років.

Висновки до Розділу 3

Нами було виявлено, що на ТОВ «АДОНІС АВ» імпортні операції здійснюються достатньо ефективно, втім спостерігається зниження рівня їх результативності, що вказує на доцільність реалізації низки заходів щодо підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ». На наш погляд, до основних заходів, які сприятимуть удосконаленню організації імпортних операцій ТОВ «Адоніс АВ» можна віднести зміну умов постачання продукції з європейських країн, автоматизацію процесу управління імпортним операціями, впровадження системи управління ризиками, удосконалення системи підвищення кваліфікації персоналу, що працює у сфері організації імпорту та збуту імпортної продукції.

Пропонуємо ТОВ «Адоніс АВ» використовувати умову постачання DAP-кордон України (конкретне місце переходу ризиків визначатиметься маршрутом перевезення), а транспортування територією України

здійснювати власними силами. Фактично, більшість ризиків, як і раніше, покладатиметься на зарубіжних контрагентів, втім витрати підприємства будуть нижчими, що позитивно позначиться на показниках ефективності імпорту підприємства.

Позитивний вплив на діяльність ТОВ «АДОНІС АВ» здійснить автоматизація процесу управління ЗЕД. На сьогодні єдиною програмою усі розрахунки ефективності ЗЕД, як і показників фінансового стану, здійснюються підприємством з використанням стандартних офісних програм, що ускладнює виявлення трендів та унеможливлює ефективне прогнозування параметрів ЗЕД. На нашу думку, підприємству необхідно використовувати у діяльності програмне забезпечення, яке дозволить аналізувати дані про ЗЕД підприємства протягом усього терміну діяльності підприємства, а також робити обґрунтовані прогнози динаміки імпорту на майбутні періоди.

До заходів, які сприяють мінімізації витрат підприємства належить також підвищення кваліфікації персоналу. Воно дозволить уникнути прорахунків та необґрунтованих витрат у сфері ЗЕД, а також істотно оптимізувати витрати на оплату праці. Пропонуємо ТОВ «Адоніс АВ» скористатися системою, яка нині все частіше використовується на зарубіжних підприємствах – не самостійно організовувати навчання працівників, а стимулювати їх до самовдосконалення. Зокрема, доцільним вважаємо введення на підприємстві системи надбавок на рік, рівень яких залежатиме від того, які заходи щодо підвищення кваліфікації були вжиті працівником у попередньому періоді. Підвищенню ефективності імпортних операцій сприятиме також зміна системи оплати праці. Так, необхідно замінити систему оплати праці з уніфікованої, на диференційовану: працівники підприємства, діяльність яких є найбільш результативною, мають отримувати вищу у порівнянні з колегами заробітну плату. Витрати на реалізацію запропонованих змін не будуть для ТОВ «Адоніс АВ» значними: зміна системи мотивування не вимагатиме додаткових витрат чи збільшення

фонду оплати праці, оскільки наші пропозиції спрямовані на оптимізацію розподілу тих коштів, що на нинішньому етапі витрачаються ТОВ «Адоніс АВ».

Результати прогнозування свідчать про те, що за умови реалізації запропонованих заходів ефективність імпортних операцій ТОВ «Адоніс АВ» значно зросте у порівнянні з варіантом, за якого компанія не вживатиме жодних з запропонованих заходів. Перегляд умов договорів, удосконалення системи мотивації персоналу та автоматизація бізнес-процесів справлять позитивний вплив на діяльність ТОВ «Адоніс АВ» протягом найближчих років.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В економічних науках операція є частиною цілого процесу або діяльності, можна стверджувати, що будь-яка зовнішньоекономічна операція є частиною такої самої діяльності, тобто імпортна операція є складовою імпортної діяльності підприємства. Аналіз літературних джерел [3-9] ще раз підтверджують, що поняття "імпортна операція" є основною складовою терміна "імпортна діяльність". Аналіз наукової літератури дав нам можливість узагальнити підходи до організації імпортної діяльності у дві групи – прямий та непрямий, а також систематизувати галузі, в яких доцільне прямого або непрямого підходу виходячи із характеристики галузі, в рамках якої діє підприємство. Наукові дослідження дали змогу виокремити ключові класифікаційні ознаки та систематизувати основні різновиди імпортних операцій, а також типологізувати фактори впливу на імпортну діяльність підприємств з виокремленням різновидів за кожною класифікаційною ознакою.

Фармацевтична продукція поділяється на: лікарські засоби та вироби медичного призначення – медична техніка, матеріали та медичні вироби, призначені для діагностики, профілактики та лікування захворювань і забезпечення цих процесів. Усі лікарські засоби, що ввозяться на митну територію України з метою їх подальшої реалізації (торгівлі) або використання у виробництві готових лікарських засобів, підлягають державному контролю якості. При ввезенні фармацевтичної продукції на митну територію України у митному режимі імпорту нараховується та сплачується ввізне мито, ставки якого містяться у Митному тарифі України. Відповідно до Податкового кодексу для окремих видів фармацевтичної продукції, затвердженими постановою Кабінетів Міністрів України встановлено ставку ПДВ у розмірі 7% бази оподаткування за операціями з ввезення на митну територію України. Операції платників податку з ввезення на митну територію України медичних виробів, які не включено до

зазначеного переліку, оподатковуються ПДВ у загальновстановленому порядку за ставкою 20%.

Аналіз літературних джерел показує, що сьогодні відсутня єдина методика оцінки ефективності імпортних операцій, що визначала б конкретні форми та методи розрахунку показників та враховувала б особливості функціонування підприємств у ринкових умовах господарювання. Метою оцінки ефективності імпорту є, на наш погляд, дослідження стану зовнішньоекономічної діяльності підприємства, ідентифікація рівня його залежності від зовнішніх джерел постачання, а також виявлення можливих резервів підвищення результативності функціонування з метою розробки заходів щодо реалізації поставлених завдань. При обчисленні показників ефекту та ефективності імпорту важливо дотримуватися наступних принципів: повноти, порівнянності, зіставності. При розрахунку ефективності імпортних операцій підприємства необхідним є врахування усіх витрат компанії, понесених у зв'язку з їх організацією. При оцінці ефективності операцій з імпорту доцільним є аналіз таких показників, як структуру витрат при імпорті, ефект та ефективність імпорту, зокрема спрямованого на перепродаж та для внутрішнього споживання, показники динаміки імпортних операцій, розрахунок коефіцієнтів концентрації імпорту та ін.

ТОВ «Адоніс АВ» працює у сфері надання комплексних медичних послуг та реалізації фармацевтичної продукції. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства показав, що ТОВ «Адоніс АВ» протягом досліджуваного періоду отримувало прибуток. Підприємство має достатньо ресурсів, які можуть бути використані для погашення поточних зобов'язань, спроможне сплачувати свою короткотермінову кредиторську заборгованість, забезпечено власними оборотними засобами, для фінансування поточної діяльності підприємства переважно використовується власний капітал. ТОВ «Адоніс АВ» ефективно здійснює діяльність та має можливості розширювати подальшу діяльність.

Імпорт товарів є складовою діяльності ТОВ «Адоніс АВ» та здійснюється підприємством для подальшої реалізації імпортованих товарів на внутрішньому ринку. Досліджуване підприємство імпортує для реалізації на внутрішньому ринку – лікарські засоби, вироби медичного призначення, косметичні засоби, дієтичні добавки. ТОВ «Адоніс АВ» має у своєму складі окремий відділ, що займається організацією імпортних операцій. Проте у складі відділу ЗЕД відсутній агент з митного оформлення, який безпосередньо займається митним оформленням імпортованих ТОВ «Адоніс АВ» товарів. ТОВ «Адоніс АВ» здійснює імпорт за певною схемою, що складається з послідовності дій, які необхідні на тому чи іншому етапі її здійснення. За структурою схема включає чотири головні етапи, кожний з яких регулює прийняття рішень на конкретних ланцюгах здійснення імпортної операції.

Обсяги чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації товарів та послуг на внутрішньому ринку щороку збільшувалися. Збільшення чистого доходу протягом 2013-2017 р. відбулося, головним чином, за рахунок зростання чистого доходу від реалізації імпортної продукції. У структурі чистого доходу ТОВ «Адоніс АВ» від реалізації товарів та послуг на внутрішньому ринку переважають обсяги чистого доходу від надання медичних послуг. У досліджуваному періоді найбільше зростання обсягів чистого доходу відбулося від реалізації імпортних лікарських засобів, частка яких у структурі чистого доходу від реалізації імпортної продукції складає майже 50%. Географічна структура імпорту досліджуваного підприємства представлена 10 країнами. У досліджуваному періоді обсяги імпорту збільшилися зі всіх країн, крім Білорусі та Росії. Імпорт з Білорусі зменшився на 8%, імпорт з Росії з 2016 р. припинився. Проте збільшилися обсяги імпорту з європейських країн. Результати розрахунків показників ефективності імпорту досліджуваного підприємства засвідчили, що імпортні операції ТОВ «Адоніс АВ» здійснювалися ефективно протягом всього досліджуваного періоду. Проте, коефіцієнт ефективності зменшився на 0,03

пункти. Тому підприємству необхідно шукати шляхи підвищення ефективності імпортних операцій.

Нами було виявлено, що на ТОВ «АДОНІС АВ» імпортні операції здійснюються достатньо ефективно, втім спостерігається зниження рівня їх результативності, що вказує на доцільність реалізації низки заходів щодо підвищення ефективності операцій з імпорту фармацевтичної продукції ТОВ «Адоніс АВ». На наш погляд, до основних заходів, які сприятимуть удосконаленню організації імпортних операцій ТОВ «Адоніс АВ» можна віднести зміну умов постачання продукції з європейських країн, автоматизацію процесу управління імпортним операціями, впровадження системи управління ризиками, удосконалення системи підвищення кваліфікації персоналу, що працює у сфері організації імпорту та збуту імпортної продукції.

Пропонуємо ТОВ «Адоніс АВ» використовувати умову постачання DAP-кордон України (конкретне місце переходу ризиків визначатиметься маршрутом перевезення), а транспортування територією України здійснювати власними силами. Фактично, більшість ризиків, як і раніше, покладатиметься на зарубіжних контрагентів, втім витрати підприємства будуть нижчими, що позитивно позначиться на показниках ефективності імпорту підприємства.

Позитивний вплив на діяльність ТОВ «АДОНІС АВ» здійснить автоматизація процесу управління ЗЕД. На сьогодні єдиною програмою усі розрахунки ефективності ЗЕД, як і показників фінансового стану, здійснюються підприємством з використанням стандартних офісних програм, що ускладнює виявлення трендів та унеможливлює ефективне прогнозування параметрів ЗЕД. На нашу думку, підприємству необхідно використовувати у діяльності програмне забезпечення, яке дозволить аналізувати дані про ЗЕД підприємства протягом усього терміну діяльності підприємства, а також робити обґрунтовані прогнози динаміки імпорту на майбутні періоди.

До заходів, які сприяють мінімізації витрат підприємства належить також підвищення кваліфікації персоналу. Воно дозволить уникнути прорахунків та необґрунтованих витрат у сфері ЗЕД, а також істотно оптимізувати витрати на оплату праці. Пропонуємо ТОВ «Адоніс АВ» скористатися системою, яка нині все частіше використовується на зарубіжних підприємствах – не самостійно організовувати навчання працівників, а стимулювати їх до самовдосконалення. Зокрема, доцільним вважаємо введення на підприємстві системи надбавок на рік, рівень яких залежатиме від того, які заходи щодо підвищення кваліфікації були вжиті працівником у попередньому періоді. Підвищенню ефективності імпортних операцій сприятиме також зміна системи оплати праці. Так, необхідно замінити систему оплати праці з уніфікованої, на диференційовану: працівники підприємства, діяльність яких є найбільш результативною, мають отримувати вищу у порівнянні з колегами заробітну плату. Витрати на реалізацію запропонованих змін не будуть для ТОВ «Адоніс АВ» значними: зміна системи мотивування не вимагатиме додаткових витрат чи збільшення фонду оплати праці, оскільки наші пропозиції спрямовані на оптимізацію розподілу тих коштів, що на нинішньому етапі витрачаються ТОВ «Адоніс АВ».

Результати прогнозування свідчать про те, що за умови реалізації запропонованих заходів ефективність імпортних операцій ТОВ «Адоніс АВ» значно зросте у порівнянні з варіантом, за якого компанія не вживатиме жодних з запропонованих заходів. Перегляд умов договорів, удосконалення системи мотивації персоналу та автоматизація бізнес-процесів справлять позитивний вплив на діяльність ТОВ «Адоніс АВ» протягом найближчих років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сич О. О. Організаційне забезпечення імпортних операцій підприємства [Електронний ресурс] / Сич О. О., Дунська А. Р. // Актуальні проблеми економіки та управління : збірник наукових праць молодих вчених. – Електронні текстові дані (1 файл: 370 Кбайт). – 2017. – Вип. 11. – Режим доступу: http://ela.kpi.ua/handle/123456789/22563
2. Мельник О. Г. Імпортна діяльність підприємств як об’єкт етіологічної діагностики / О. Г. Мельник, М. Я. Нагірна // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. - 2013. - № 778. - С. 173-179.
3. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: [підручник] / В.Є. Новицький. – К.: КНЕУ, 2003. – 948 с
4. Савченко А. Г. Макроекономіка: [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.] / А. Г. Савченко. – К.: КНЕУ. – 1999. – 120 с.
5. Шкурупій О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [навч. посібник] / О. В. Шкурупій, В. В. Гончаренко, І. А. Артеменко. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.
6. Решетняк К. Е. Експортно-імпортні операції як основа зовнішньоекономічної діяльності підприємства / К. Е. Решетняк // Управління розвитком. – 2012. – №3(124). – С.30–32.
7. Тюріна Н. М. Основи зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібник] / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 408 с.
8. Зінь Е. А. Основи зовнішньоекономічної діяльності [підручник] / Е. А. Зінь, Н. С. Дука. – К.: Кондор, 2009. – 432 с.
9. Козик В.В. Зовнішньоекономічні операції і контракти: [навч. посіб.] / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Я.С. Карп'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
10. Про зовнішньоекономічну діяльність – Закон України N 4496-VI (4496-17) від 13.03.2012 // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 2.

11. Податковий кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
12. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.А. Зайця. – 4-тє вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.
13. Дячек, В. В. Зовнішня торгівля товарами підприємств України: статистичний огляд та можливі шляхи розвитку [Текст] / В. В. Дячек // Бізнес Інформ. – 2012. – № 1. – С. 11–19.
14. Ковтун Е. О. Планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства [Електронний ресурс] / Е. О. Ковтун, В. М. Швець. – Режим доступу: http://www. rusnauka. com/15_APSN_2010/Economics/67915. doc. htm.
15. Дроздова Г. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: [навч. посібник] / Г. М. Дроздова. – К.: Вид-во ЦУЛ, 2002. – 172 с.
16. Фатенок-Ткачук А. О. Аналізування факторів впливу на розвиток зовнішньоекономічної діяльності машинобудівних підприємств / А. О. Фатенок-Ткачук // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – № 17. – С. 93–100.
17. Іванченко К.І. Функціональний підхід до менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства
18. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Проект Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна, 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/kravchuk_upravlinnya_zovnishnoekonomichnoyu_diyalnistyu.pdf
19. Фармацевтична енциклопедія України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2227/tovar

20. Закон України «Про лікарські засоби» від 4 квітня 1996 року № 123/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-вр#n202
21. Постанова Кабінету міністрів України Про затвердження Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну від 14 вересня 2005 р. № 902. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/902-2005-п
22. Наказ Міністерства охорони здоров'я України Про затвердження форм документів, що застосовуються при здійсненні державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну від 21.01.2013 № 39. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0234-13
23. Митний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17
24. Постанова Кабінету міністрів України Питання звільнення від обкладення ввізним митом фармацевтичної продукції та сполук, що використовуються для її виготовлення, які не виробляються в Україні від 17 листопада 2004 р. №1568. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1568-2004-п/conv
25. Постанова Кабінету міністрів України Про затвердження переліку медичних виробів, операції з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України яких підлягають обкладенню податком на додану вартість за ставкою 7 відсотків від 3 вересня 2014 р. №410. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410-2014-п#n10
26. Постанова Кабінету міністрів України Деякі питання реалізації підпункту 197.1.3 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України від 2 лютого 2011 р. № 79. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-2011-п

27. Закон України Про публічні закупівлі від 25 грудня 2015 року № 922-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19
28. Постанова Кабінету міністрів України Про затвердження переліку лікарських засобів та медичних виробів, які закуповуються на підставі угод щодо закупівлі із спеціалізованими організаціями, які здійснюють закупівлі за напрямами використання бюджетних коштів у 2018 році за програмою "Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру" від 28 березня 2018 р. № 278. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/278-2018-п
29. Постанова Кабінету міністрів України Про затвердження Порядку ввезення, постачання і цільового використання лікарських засобів, медичних виробів, що звільняються від оподаткування податком на додану вартість від 2 грудня 2015 р. № 1153. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2015-п
30. Асоціація «Оператори ринку медичних виробів» (AMOMD). Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://amomd.com/ua/pro-asotsiatsiyu/
31. Багрова І. В. та інші Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. - К.: Центр навчальної літератури, 2014. - 580 с.
32. Георгіаді Н.Г., Князь С.В. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Львів: Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2005. - 196 с.
33. Кривов'язюк І. В. Теоретико-методичне обґрунтування та аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства [Електронний ресурс] / І. В. Кривов'язюк, Н. В. Тележинська. // Ефективна економіка. - 2017. - № 9.
34. Стрєльнікова М. С. Значення аналізу зовнішньоекономічних операцій в прогнозуванні ефективності діяльності промислових підприємств

[Електронний ресурс] / М. С. Стрєльнікова // Научный вестник Донбасской государственной машиностроительной академии. - 2012. - № 2. - С. 314-318. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvdgma_2012_2_46

35. Калініченко О. В. Визначення конкурентних переваг підприємства з метою підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / О. В. Калініченко // Вісник Криворізького національного університету. - 2014. - Вип. 36. - С. 317-322. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vktu_2014_36_74
36. Грущинська Н.М. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України в умовах становлення процесів митного регулювання України // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 7 (49). – С. 12-18.
37. Попова В. В. Методичні аспекти визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності / В. В. Попова, В. Ю. Попов // Наукові праці НДФІ. - 2005. - Вип. 4. - С. 156-164.
38. Лозовський О. М. Вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ на ефективність управління підприємством / О. М. Лозовський, Я. О. Юрчук // Молодий вчений. - 2014. - № 5(1). - С. 141-144.
39. Дмитрієва Н.А. Теоретичні засади визначення показників ефективності зовнішньоторговельної діяльності // Економіка і підприємництво: стан та перспективи. – К., 2017. – С. 161-164.
40. Васюк Т. В. Методи дослідження та визначення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання / Т. В. Васюк // Актуальні проблеми економіки. - 2015. - № 3. - С. 131-136.
41. Лебедь І. Г. Ефективність механізмів управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств: базові підходи та методологія оцінки / І. Г. Лебедь // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2011. - Вип. 101(2). - С. 128-134.
42. Лобачева І. Аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy-confer.com.ua/full-article

43. Беник Н. Г. Етапи рівня впливу зовнішнього середовища на ефективність діяльності підприємств / Н. Г. Беник, І. О. Одлижук // Формування ринкових відносин в Україні. - 2014. - № 11. - С. 159-163.
44. Галунець Н. І. Методичні аспекти оцінки економічної ефективності зовнішньоторговельних операцій підприємств / Н. І. Галунець, Л. М. Васько // Агросвіт. - 2013. - № 1. - С. 50-53.
45. Тарасюк Г.М. Підходи до вирішення проблем зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Випуск 21. – 2018. – С. 412-415.
46. ТОВ «АДОНІС АВ». Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://adonis-o.com.ua
47. Козак Ю. Г. Функціонально-вартісний аналіз в удосконаленні організаційної структури управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. Ю. Козак // Економіка: реалії часу. - 2014. - № 1. - С. 83-89.
48. Папп В. В. Формування стратегії удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні / В. В. Папп, В. А. Лендєл // Інвестиції: практика та досвід. - 2014. - № 6. - С. 100-106.
49. Алексєєва Т. І. Удосконалення організації зовнішньоекономічної діяльності на принципах маркетингу / Т. І. Алексєєва, Є. О. Баранова, О. П. Саєнко // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2016. - Т. 21, Вип. 4. - С. 12-15.
50. Григор'єва М. І. Удосконалення системи управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні / М. І. Григор'єва, В. В. Кобржицький // Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 1. - С. 25-29.
51. Долгова А. Удосконалення управління зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві [Електронний ресурс] / А. Долгова // Науковий вісник

[Одеського національного економічного університету]. - 2014. - № 8. - С. 98-107. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2014_8_12

52. Лагодієнко В. В. Підвищення ефективності здійснення зовнішньоекономічної діяльності за допомогою впровадження концепції маркетингу [Електронний ресурс] / В. В. Лагодієнко // Бізнес-навігатор. - 2014. - № 1. - С. 237-243.
53. Арапова О. М. Використання бізнес-плану для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства / О. М. Арапова, Д. С. Кожухаренко // Економіка: реалії часу. - 2013. - № 1. - С. 71-75.
54. Калініченко О. В. Визначення конкурентних переваг підприємства з метою підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / О. В. Калініченко // Вісник Криворізького національного університету. - 2014. - Вип. 36. - С. 317-322.
55. Набок І. І. Реалізація маркетингової стратегії в діяльності українських підприємств та рекомендації щодо підвищення їх ефективності зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / І. І. Набок, Д. П. Хомутовська. // Ефективна економіка. - 2014. - № 10. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_10_66
56. Softline-IT. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.softline.kiev.ua
57. IBM Business Impact Analysis. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.ibm.com
58. Інкотермс. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: incoterms.zed.ua
59. Чевганова В. Я. Система оцінювання персоналу підприємства. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2906
60. Прогнозування прибутку підприємства на основі методу екстраполяції. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://naub.oa.edu.ua/2015/прогнозування-прибутку-підприємства/

ДОДАТКИ

Додаток А

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ТОВ «Адоніс АВ» за ЄДРПОУ 37847337
Територія Дніпровський за КОАТУУ 8036600000
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ 240
Вид економічної діяльності Загальна медична практика за КВЕД 86.21
Середня кількість працівників
Адреса, телефон 02002, м. Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ РАЇСИ ОКІПНОЇ, будинок 8-Б
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2013 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010	18203	18951
первісна вартість	1011	34646	36735
знос	1012	16443	17784
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	20001	40002
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	38204	58953
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	16519	19738
Виробничі запаси	1101	8035	11965
Незавершене виробництво	1102	196	6
Готова продукція	1103	8288	7767
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120	40	40
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	18722	28050
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		582
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1693	878
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	560	322
Готівка	1166	2	1

Продовження дод. А

1	2	3	4
Рахунки в банках	1167	558	321
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	37534	49610
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	75738	108563
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1575	1575
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	33750	36968
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	35325	38543
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	552	430
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	23251	43251
Довгострокові забезпечення	1520		
Усього за розділом II	1595	23803	43681
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605	1267	1267
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615	13484	23583
за розрахунками з бюджетом	1620	634	93
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625	197	232
за розрахунками з оплати праці	1630	419	535
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		17
за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	609	612
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	16610	26339
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	75738	108563

Продовження дод. А

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2013 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	69820	58835
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	47290	36496
Валовий: прибуток	2090	22530	22339
Валовий: збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	2276	971
Адміністративні витрати	2130	5296	5635
Витрати на збут	2150	1836	1794
Інші операційні витрати	2180	3189	2207
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	14485	13674
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		20020
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	10292	26418
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4193	7276
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	975	916
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3218	6360
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

Продовження дод. А

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ТОВ «Адоніс АВ» за ЄДРПОУ 37847337

Територія Дніпровський за КОАТУУ 8036600000

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ 240

Вид економічної діяльності Загальна медична практика за КВЕД 86.21

Середня кількість працівників

Адреса, телефон 02002, м. Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ РАЇСИ ОКІПНОЇ, будинок 8-Б

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2014 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010	18951	19842
первісна вартість	1011	36735	38890
знос	1012	17784	19048
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	40002	40002
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	58953	59844
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	19738	23588
Виробничі запаси	1101	11965	10502
Незавершене виробництво	1102	6	9
Готова продукція	1103	7767	13077
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120	40	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	28050	30089
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	582	25
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	878	3506
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	322	2391
Готівка	1166	1	1

Продовження дод. А

1	2	3	4
Рахунки в банках	1167	321	2390
Витрати майбутніх періодів	1170		5
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	49610	59604
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	108563	119448
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1575	1575
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	36968	41495
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	38543	43070
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	430	465
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	43251	43010
Довгострокові забезпечення	1520		
Усього за розділом II	1595	43681	43475
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605	1267	1267
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615	23583	29872
за розрахунками з бюджетом	1620	93	246
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625	232	241
за розрахунками з оплати праці	1630	535	553
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645	17	
за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	612	637
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690		87
Усього за розділом III	1695	26339	32903
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	108563	119448

Продовження дод. А

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2014 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	91375	69820
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	63085	47290
Валовий: прибуток	2090	28290	22530
Валовий: збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	2159	2276
Адміністративні витрати	2130	5500	5296
Витрати на збут	2150	2011	1836
Інші операційні витрати	2180	6308	3189
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	16630	14485
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	10837	10292
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	5793	4193
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1266	975
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	4527	3218
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

Продовження дод. А

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ТОВ «Адоніс АВ» за ЄДРПОУ 37847337

Територія Дніпровський за КОАТУУ 8036600000

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ 240

Вид економічної діяльності Загальна медична практика за КВЕД 86.21

Середня кількість працівників

Адреса, телефон 02002, м. Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ РАЇСИ ОКІПНОЇ, будинок 8-Б

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2015 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010	19842	23965
первісна вартість	1011	38890	44132
знос	1012	19048	20167
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	40002	40002
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	59844	63967
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	23588	38682
Виробничі запаси	1101	10502	23109
Незавершене виробництво	1102	9	8
Готова продукція	1103	13077	15565
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30089	30894
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	25	398
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3506	1224
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	2391	7220
Готівка	1166	1	1

Продовження дод. А

1	2	3	4
Рахунки в банках	1167	2390	7219
Витрати майбутніх періодів	1170	5	
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	59604	78418
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	119448	142385
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1575	1575
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	41495	61774
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	43070	63349
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	465	323
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	43010	45990
Довгострокові забезпечення	1520		
Усього за розділом II	1595	43475	46313
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605	1267	1267
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615	29872	26525
за розрахунками з бюджетом	1620	246	3195
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625	241	343
за розрахунками з оплати праці	1630	553	681
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		
за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	637	680
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	87	32
Усього за розділом III	1695	32903	32723
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	119448	142385

Продовження дод. А

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2015 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	122116	91375
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	68487	63085
Валовий: прибуток	2090	53629	28290
Валовий: збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	8215	2159
Адміністративні витрати	2130	7335	5500
Витрати на збут	2150	2021	2011
Інші операційні витрати	2180	16708	6308
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	35780	16630
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	73	
Фінансові витрати	2250	11021	10837
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	60	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	24772	5793
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	4493	1266
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	20279	4527
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

Продовження дод. А

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ТОВ «Адоніс АВ» за ЄДРПОУ 37847337

Територія Дніпровський за КОАТУУ 8036600000

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ 240

Вид економічної діяльності Загальна медична практика за КВЕД 86.21

Середня кількість працівників

Адреса, телефон 02002, м. Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ РАЇСИ ОКІПНОЇ, будинок 8-Б

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2016 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010	23965	23132
первісна вартість	1011	44132	44819
знос	1012	20167	21687
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	40002	40002
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	63967	63134
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	38682	41066
Виробничі запаси	1101	23109	23581
Незавершене виробництво	1102	8	329
Готова продукція	1103	15565	17156
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30894	41306
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		148
з бюджетом	1135	398	31
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1224	3890
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	7220	6462
Готівка	1166	1	2

Продовження дод. А

1	2	3	4
Рахунки в банках	1167	7219	6460
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	78418	92903
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	142385	156037
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1575	1575
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	61774	86328
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	63349	87903
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	323	341
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	45990	44204
Довгострокові забезпечення	1520		
Усього за розділом II	1595	46313	44545
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605	1267	2908
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615	26525	18336
за розрахунками з бюджетом	1620	3195	406
за у тому числі з податку на прибуток	1621		195
за розрахунками зі страхування	1625	343	234
за розрахунками з оплати праці	1630	681	887
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		
за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	680	647
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	32	171
Усього за розділом III	1695	32723	23589
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	142385	156037

Продовження дод. А

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2016 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	140683	122116
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	80118	68487
Валовий: прибуток	2090	60565	53629
Валовий: збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	3921	8215
Адміністративні витрати	2130	13059	7335
Витрати на збут	2150	2547	2021
Інші операційні витрати	2180	16545	16708
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	32335	35780
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	399	73
Фінансові витрати	2250	11507	11021
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	159	60
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	21068	24772
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	4118	4493
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	16950	20279
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

Продовження дод. А

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ТОВ «Адоніс АВ» за ЄДРПОУ 37847337

Територія Дніпровський за КОАТУУ 8036600000

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ 240

Вид економічної діяльності Загальна медична практика за КВЕД 86.21

Середня кількість працівників

Адреса, телефон 02002, м. Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ РАЇСИ ОКІПНОЇ, будинок 8-Б

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010	23132	26149
первісна вартість	1011	44819	49227
знос	1012	21687	23078
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	40002	49998
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	63134	76147
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	41066	47552
Виробничі запаси	1101	23581	27031
Незавершене виробництво	1102	329	6
Готова продукція	1103	17156	20508
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	41306	47569
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	148	158
з бюджетом	1135	31	9
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3890	4519
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	6462	4718
Готівка	1166	2	3

Продовження дод. А

1	2	3	4
Рахунки в банках	1167	6460	4715
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	92903	104525
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	156037	180672
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1575	1575
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	86328	99245
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	87903	100820
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	341	553
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	44204	52554
Довгострокові забезпечення	1520		
Усього за розділом II	1595	44545	53107
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605	2908	2908
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615	18336	15822
за розрахунками з бюджетом	1620	406	1496
за у тому числі з податку на прибуток	1621	195	747
за розрахунками зі страхування	1625	234	329
за розрахунками з оплати праці	1630	887	1202
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		3771
із внутрішніх розрахунків	1645		
за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	647	702
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	171	515
Усього за розділом III	1695	23589	26745
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	156037	180672

Продовження дод. А

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2017 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	142280	140683
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	81109	80118
Валовий: прибуток	2090	61171	60565
Валовий: збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	4673	3921
Адміністративні витрати	2130	9047	13059
Витрати на збут	2150	3348	2547
Інші операційні витрати	2180	12456	16545
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	40993	32335
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	304	399
Фінансові витрати	2250	11237	11507
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		159
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	30060	21068
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	5506	4118
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	24554	16950
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		